

YAKIN DOĞU ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
GÜZEL SANATLAR EĞİTİM ANA BİLİM DALI
EĞİTİMDE YARATICI DRAMA YÜKSEK LİSANS PROGRAMI

YARATICI DRAMA YÖNTEMİ İLE OKUL ÖNCESİ
ÖĞRETMEN VE AİLE EĞİTİMİ
(GAZİMAĞUSA ÖRNEĞİ)

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Ceren ÇELİK

Lefkoşa

Haziran, 2018

YAKIN DOĞU ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
GÜZEL SANATLAR EĞİTİM ANA BİLİM DALI
EĞİTİMDE YARATICI DRAMA YÜKSEK LİSANS PROGRAMI

YARATICI DRAMA YÖNTEMİ İLE OKUL ÖNCESİ
ÖĞRETMEN VE AİLE EĞİTİMİ
(GAZİ MAĞUSA ÖRNEĞİ)

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Ceren ÇELİK

Tez Danışmanları

Prof. Dr. Ayşe ÇAKIR İLHAN

Yrd. Doç. Dr. Emine KIVANÇ ÖZTUĞ

Lefkoşa

Haziran, 2018

JÜRİ ÜYELERİNİN İMZA SAYFASI

Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü'ne

Ceren ÇELİK' in “Yaratıcı Drama Yöntemi İle Okul Öncesi Öğretmen ve Aile Eğitimi (Gazi Mağusa Örneği)” isimli çalışması, Mayıs 2018 tarihinde jürimiz tarafından Güzel Sanatlar Eğitim Ana Bilim Dalı'nda Yüksek Lisans Tezi Olarak Kabul Edilmiştir.

Adı- Soyadı	İmza
Başkan : Prof. Dr. Ayşe ÇAKIR İLHAN	.....
Üye (Danışman): Yrd. Doç. Dr. Emine KIVANÇ ÖZTUĞ	.....
Üye : Yrd. Doç. Dr. Ayhan ÇAKICI	.....
Üye : Doç. Dr. Ahmet GÜNEYLİ	.....
Üye : Yrd. Doç. Dr. Nazım KAŞOT	.....

Onay

Yukarıdaki imzaların, adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylarım.

..../...../2018

Prof. Dr. Fahriye ALTINAY AKSAL
Enstitü Müdürü

ETİK İLKELERE UYGUNLUK BEYANI

Tez içerisinde yer alan verileri, bilgileri ve dökümanları akademik ve etik kurallar çerçevesinde elde ettiğimi; tüm belge, bilgi analiz ve bulguları bilimsel etik ve genel ahlak kurallarına uygun bir şekilde sunduğumu; çalışmamda yer alan ve bana ait olmayan veri, düşünce, bilgi sonuçların tümüne bilimsel etik kurallarının gerektirdiği şekilde kaynak belirterek atıfta bulunduğumu beyan ederim.

..../..../2018

Ceren ÇELİK

ÖNSÖZ

Tezimin hazırlanmasında birbirinden değerli birçok insanın yardımları olmuştur. Öncelikle bana bu bölümü kazanmamdan, yüksek lisans eğitimimin sonuna kadar gösterdikleri maddi ve manevi sonsuz destekleri için annem Ayşe ÇELİK'e babam Ali ÇELİK'e ablalarım Gökçen GÜRPINAR'a, Söğüde TEZKAN'a , Şepnem TEKMAN BAHALI'ya eniştelirim Hüseyin GÜRPINAR'a, Anıl TEZKAN'a, Mustafa BAHALI'ya teşekkürü bir borç bilirim.

Araştırmam süresince tezimin tüm aşamasında büyük bir sabırla bana yardımcı olan, daima beni yüreklendiren, eleştiren, yol gösteren, her zaman inanan ve çalışmamın her aşamasında benden hiçbir zaman desteğini esirgemeyen ve akademik yaşamımda bana bir yön çizen değerli danışman hocam Prof. Dr. Ayşe ÇAKIR İLHAN'a sonsuz teşekkür ederim.

Gerek lisans gerekse yüksek lisans eğitimim boyunca değerli bilgilerini bizimle paylaşan ve okul öncesi eğitimi ve eğitimde yaratıcı drama alanlarında bana bir bakış açısı kazandıran değerli hocalarım; Yrd. Doç. Dr. Emine KIVANC'a, Dr. Nihat EKİZOĞLU'na, Uz. Seçil BESİM'e, Doç. Dr. Ahmet GÜNEYLİ'e, ve lisans ve yüksek lisans eğitimimde değerli bilgilerini bizlerle paylaşan bütün hocalarıma çok teşekkür eder saygılarımı sunarım.

Çalışma disiplini ile bana iyi bir örnek olan ve ne zaman aklımda bir soru işareti oluşsa, yanlarına giderek rahatlıkla danışabildiğim değerli arkadaşlarım; Ruhsan ANKAY'a, Fatma ESMEROĞLU'na, lise öğretmenim Gıdem MEREN'e ve teknik konularda yetersiz kaldığım noktalarda yanımda olan Halil Çelik AYKENT'e teşekkürü bir borç bilirim.

Ceren ÇELİK

ÖZET

YARATICI DRAMA YÖNTEMİ İLE OKUL ÖNCESİ ÖĞRETMEN VE AİLE EĞİTİMİ (GAZİMAĞUSA ÖRNEĞİ)

ÇELİK, Ceren

Yüksek Lisans, Eğitimde Yaratıcı Drama Programı

Tez Danışmanı: Prof. Dr. Ayşe Çakır İlhan

Yrd. Doç. Dr. Emine Kıvanç Öztuğ

Haziran 2018, 75 Sayfa

Bu araştırmanın amacı, okul öncesi eğitim dönemindeki (48-72 ay) çocukların ailelerinin okul öncesine yönelik çocukların eğitimi konusunda yaratıcı drama yönteminin kullanıldığı bir hizmet içi eğitim uygulaması gerçekleştirmektir. Çocukların gelişiminde ailelerin bilinçlendirilmesi, ailelerin ihtiyaçlarının saptanması, bu tür programların hazırlanırken yaratıcı drama etkinliklerinin de içinde bulunduğu ve ailelerin ve öğretmenlerin aktif rol üstlenerek hazırlanacak olan programların artması ve program içeriği ile ailelerin çocuklarının gelişim evreleri ile ilgili gereksinim duyduğu konuların örtüşmesine yardımcı olması hedeflenmektedir. Bu araştırmanın tarama modeli betimsel bir araştırmadır. Tarama modeli, geçmişte ya da halen var olan bir durumu olduğu şekilde betimlemeyi amaçlayan bir araştırma yaklaşımıdır. Araştırmaya konu olan olay, birey ya da nesne kendi koşulları içinde olduğu gibi tanımlamaya çalışır (Karaks, 2005). Çalışmanın evrenini KKTC'deki Gazimağusa bölgesinde eğitim gören çocukların aileleri ve okul öncesi öğretmenler oluşturmuştur. Örneklemini, genel örneklemin içerisinde tesadüfi yöntemle seçilen örneklem üzerinden sınılanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu ise, Gazimağusa bölgesinde bulunan 20 kişiden oluşan 3 gün boyunca toplam 10 saat süren bir çalışma grubu ile çalışılmıştır.

Araştırma kapsamında okul öncesi eğitim dönemindeki (48-72 ay) dönemindeki çocukların ailelerinin ve okul öncesi öğretmenlerin, okul öncesine yönelik çocukların eğitimi konusunda yaratıcı drama yönteminin kullanıldığı bir hizmet içi eğitim uygulaması gerçekleştirilmiştir. Aileler, gün içerisinde çocukla en

az 5 saat vakit geçiren yetişkinler, anne-babalar, nine ve dedeler, yaşlarına ve eğitim durumları göz önünde bulundurulmadan katılımcılar belirlenmiştir.

Araştırma sonuçları genel olarak incelendiğinde, okul öncesi dönem çocuğuna sahip olan aileler ve öğretmenlere yapılan ankette çocuk gelişimi konusunda yeterli bilgiye sahip olmadıkları ve bu konularda eğitime ihtiyaç duydukları gözlenmiştir. Ankette sorulan sorulara verilen cevaplar göz önünde bulundurularak yapılan eğitim paketinde ailelerin yaratıcı drama yöntemleriyle yaptıkları etkinliklerde konuların uygulamalı olduğu için daha da kalıcı bir etki sağlamış ve ailelerden yapılan etkinliklerde çocuklarıyla iletişimlerinde göz temasının önemini kavradıkları, çocuklarıyla empati kurmalarının gerektiği gibi olumlu geri dönütler alınmıştır.

Anahtar Kelimeler: Okul öncesi eğitimi, Aile eğitimi, Yaratıcı drama

ABSTRACT**PRE-SCHOOL TEACHER AND FAMILY EDUCATION WITH
CREATIVE DRAMA METHOD (GAZİMAĞUSA SAMPLE)****ÇELİK, Ceren****Master Thesis, Creative Drama in Education****Supervisor: Prof. Dr. Ayşe Çakır İlhan,****Yrd. Doç. Dr. Emine Kıvanç Öztuğ****June 2018, 75 Pages**

The purpose of this research is to provide an in-service training program for children of pre-school education (48-72 months) using creative drama on pre-school children's education. It is aimed to raise awareness of families in the development of children, to identify the needs of families, to increase the number of programs that involve creative drama activities when preparing such programs, and to prepare parents and teachers for taking active roles, and to help them match up with the content of their children's developmental needs. This research is a descriptive study in the screening model. The screening model is a research approach aimed at describing in the past or as if it were an existing situation. The event, which is the subject of the research, tries to define the individual or object as if it is in its own conditions (Karakas, 2005). The universe of the work was formed by families of preschool children and preschool teachers who were educated in the Famagusta region of TRNC. The sample was tested on the sample selected randomly in the general sample. The working group of the study was working with a working group of 10 persons for 3 days in 20 people in Magusa region

In the context of the research, an in-service training program was conducted using creative drama methods for the education of children of pre-school education (48-72 months) and pre-school teachers, pre-school children. Adults, parents, grandmothers and grandparents who spent at least 5 hours a day with their children during the day were included in their ages, regardless of their educational status.

When the results of the research are examined in general, it is observed that parents and teachers who have preschool children do not have enough knowledge about child development in the questionnaire and they need education in these subjects. In the training package considering the answers given to the questions asked in the questionnaire, the parents made a more lasting effect because the subjects were applied with the activities they had done with the creative drama methods and positive feedbacks were obtained as they should understand the importance of eye contact with their children in communication with their children and establish empathy with their children

Key words: Pre-school education, Family education, Creative drama

İÇİNDEKİLER

JÜRİ ÜYELERİNİN İMZA SAYFASI	i
ETİK İLKELERE UYGUNLUK BEYANI.....	ii
ÖNSÖZ	iii
ÖZET	iv
ABSTRACT.....	vi
İÇİNDEKİLER	viii

BÖLÜM I

GİRİŞ

1.1. Araştırmanın Problem Durumu	1
1.2. Araştırmanın Amacı	9
1.3. Araştırmanın Önemi	10
1.4. Araştırmanın Sınırlılıkları	11
1.5. Araştırmanın Tanımları	11
1.5.1. Yaratıcı Drama	11
1.5.2. Aile	11
1.5.3. Okul Öncesi Öğretmeni	12

BÖLÜM II

KURAMSAL ÇERÇEVE VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

2.1. Okul Öncesi Eğitimi	13
2.1.1. Bedensel Gelişim.....	14
2.1.2. Duygusal Gelişim	15
2.1.3. Sosyal Gelişim.....	15
2.1.4. Ahlak Gelişimi	15
2.1.5. Cinsel Gelişim	15
2.1.6. Zihinsel Gelişim	15
2.1.7. Dil Gelişimi	16
2.2. Okul Öncesi Dönemde Aile Eğitimi.....	16

2.3. Okul Öncesi Eğitimde Yaratıcı Drama Yöntemi İle Aile Eğitimi	16
2.4. İlgili Araştırmalar	17

BÖLÜM III

YÖNTEM

3.1. Araştırmanın Modeli	20
3.2. Araştırmanın Evreni Örneklemi ve Çalışma Grubu	20
3.2.1. Araştırmanın Evren ve Örneklemi.....	20
3.2.2. Araştırmanın Çalışma Grubu.....	20
3.3. Araştırmanın Veri Toplama Araçları ve Verilerin Toplanması	21
3.3.2. Araştırmanın Verilerinin Toplanması	21
3.4. Verilerin Analizi.....	22
3.5. Araştırmada Etik.....	22

BÖLÜM IV

BULGULAR ve YORUMLAR

4.2. Okul öncesi dönem çocuğu(48-72 ay) ailelerinin ve okul öncesi öğretmenlerin görüşlerine yönelik hizmet içi etkinliklerinin içeriği nasıl olmalıdır?	23
4.2.1. Katılımcıların Yaratıcı Drama İle Tanışması Etkinliği	27
4.2.2. Okul Öncesi Dönemde Çocukla İletişim Etkinliği.....	30
4.2.3. Çocuk Yetiştirmede Olumlu Disiplin Yöntemleri Etkinliği.....	32
4.2.4. Okul Öncesi Dönemde Cinsel Eğitim Etkinliği	35
4.2.5. Okul Öncesi Dönemde Temel Eğitim Kazandırma Etkinliği.....	37
4.3. Uygulanan hizmet içi eğitim çalışması konusunda okul öncesi öğretmenin ve ailelerin görüşleri nelerdir?.....	40
4.3.2.Okul Öncesi Dönemde Çocukla İletişim Etkinliğinin Değerlendirilmesi	40
4.3.3 .Çocuk Yetiştirmede Olumlu Disiplin Yöntemleri Etkinliğinin Değerlendirilmesi	41
4.3.4.Okul Öncesi Dönemde Cinsel Eğitim Etkinliğinin Değerlendirilmesi	41
4.3.5. Okul Öncesi Dönemde Temel Eğitim Kazandırma Etkinliğini Değerlendirmesi.....	41
4.4. Uygulama Süreci Boyunca Drama Liderinin İzlenimleri ve Görüşleri.....	42

BÖLÜM V**TARTIŞMA**

5. Tartışma.....	474
------------------	-----

BÖLÜM VI**SONUÇ ve ÖNERİLER**

6.1. Sonuçlar.....	477
--------------------	-----

6.2. Öneriler.....	48
--------------------	----

KAYNAKÇA.....	50
---------------	----

EKLER.....	56
------------	----

BÖLÜM I

GİRİŞ

Bu çalışmada okul öncesi dönemdeki çocukların gelişimi ile ilgili, ailelerin bilinçlendirilmede ve bu ailelerin çocuklarını daha bilimsel yöntemlerle desteklemelerinde yaratıcı drama yönteminden yararlanılarak bir hizmet içi eğitim programı oluşturulmuştur. Çalışmanın ilk bölümü; araştırmanın problem durumu, amacı, önemi, sınırlılıkları ve varsayımları başlıklarından oluşmaktadır.

1.1. Araştırmanın Problem Durumu

Aile ortamı çocuklarının zamanlarını çoğunu geçirdiği her aile bireyi çocuğun kendini gerçekleştirmesini ve kapasitesini ortaya koyması, koyabilmesini sağlayan doğal ortamlardır. Dolayısıyla her aile bireyi, çocuğun kendini gerçekleştirmesi ve potansiyelini ortaya koyması için, uygun ortam ve koşulları hazırlamak, onu teşvik etmek, desteklemek ve başarısını arttırmak için yeterli bir donanıma sahip olmalıdır.

Yörük Tomar (2007) ‘eğitimin, toplumsal yapıyı, kültürü ve pek çok değişkeni etkileme özelliğine sahip bir sistem olduğunu vurgulamıştır’. Okul öncesi dönemini kapsayan 0-6 yaş; çocukların fiziksel, sosyal ve zihinsel gelişimlerinin en hızlı olduğu dönemlerden biridir (Ulusoy, 2008; Karaoğlu, 2016; Muslugüme, 2016). 0-6 yaşları arasında, çocuğun gelişiminden ve eğitiminden sorumlu iki eğitim ortamı; onun ailesi ve gitmiş olduğu okul öncesi eğitim kurumlarıdır. Bu dönemde, çocuğun gelişimindeki en etkin ve kalıcı rolü, çocuğun içinde bulunduğu ailesi üstlenmektedir. Aile yaşamı ile ilgili eğitimin evde başlaması gerekmektedir. Araştırmalar; ailelerin çocuk eğitimi konusunda yeterli bilgiye sahip olmadıklarını vurgulamakta ve aile eğitiminin gerekliliğini ortaya koymaktadır (Ulusoy, 2008; Bakır, 2007; Kaya, 2002; Ay, 2015; Demircioğlu, 2012; Güzel, 2006; Kent, 2007).

Etkili anne baba tutumlarının açıklandığı bir çalışmada “Psikologlar, yapmış oldukları araştırmalarda, çocukların, toplumda meydana getirdikleri davranışsal problemlerin, en büyük sorumlusu olarak aileleri göstermektedirler. Çocukların okulda yaşadıkları başarısızlıklardan, şiddete meyilli olmalarına kadar, her türlü davranışın kaynağında ailelerin olduğunu öne sürmektedirler. Ancak, bu konuda

aileleri sorumlu tutmadan önce, onların çocuk eğitimi hakkında ne kadar bilgili ve eğitilmiş olduklarının incelenmesi gerektiği” ortaya konulmaktadır (Gordon, 2014). Eğitim almamış ana babalar konusunda Okçabol (1996) “Örgün eğitimden yeteri kadar faydalanamamış olan bireylerin, kendileri aile kurduklarında, hem çocuklarının aile ortamındaki eğitimlerde hem de okul eğitimlerinde yeteri kadar etkin bir rol oynayamadığını belirtmekte; aile eğitimlerinin, anne babaların bu eksiklerini gidermek için iyi bir araç olduğunu” dile getirmektedir (Şeker, 2006).

Hiçbir anne babanın, çocuğunun kötülüğünü isteyerek ona yönelik olumsuz bir davranışta bulunmayacağı, kabul gören bir varsayımdır. Ancak anne babalar, doğru bildiği yanlışlar yüzünden hatalı bir tutum sergileyebilirler. Anne babanın çocuk yetiştirmede cezalandırıcı olmayan, dinlemeyi ve açıklamayı benimseyen tutumları, çocuğun girişimciliğini destekler ve kişilik gelişimine olumlu katkı sağlar. Bu dönemde çocuk anne babayla özdeşim kurduğu için, anne babasının tutumlarını benimser. Aile, farkında olmadan çocuğun ihtiyaçlarını ve gereksinimini desteklemeyen, cezalandırıcı davranışlar sergilediğinde, çocuğun kişilik gelişiminde olumsuz etkiler görülür (Demircioğlu, 2012; Güzel, 2006; Ay, 2015; Demir, 2011; Özbay, 2009 ; Oktay,2004;Yalçın, 2016).

0-6 yaş arasındaki çocukların bedensel ve devinimsel, bilişsel, ahlaki, toplumsal, duygusal, cinsel, kişisel gelişim ve eğitimlerinde hazır bulunuşluğunu göz önünde bulundurma konusunda ailelerin yeterli donanıma sahip olmadığı düşünülmektedir (Demircioğlu, 2012; Özbay,2009; Demirkan,2014; Ulusoy, 2008).

Ferud ‘a göre; ‘Bireyin yaşam boyu göstereceği kişilik özelliklerinin temel belirleyicisi, yaşamın ilk üç yılı içinde beslenme, dışkılama gibi fizyolojik süreçlerle ilgili olarak yaşananlardır (Ulusoy, 2008). Çocuk fiziksel ve bilişsel olarak hazır olmadan yapılan tuvalet eğitimleri; çocukluk yıllarında enürezis, enkoporezis, yetişkinlikte ise olumsuz kişilik özellikleri (cimrilik, inatçılık, kararsızlık vb.) gibi problemler çocuk üzerinde gözlemlenebilmektedir. Aileler, çocuklarının 2-3 yaş devinimsel gelişim sürecini ve sidik torbasının denetiminin 3 yaşlarında kazanıldığını bilmediklerinden dolayı çocuğa erken yaşta tuvalet eğitimi kazandırmayı, kirli temiz kavramlarını öğretmeyi amaçlarlar. Erken yaşta yanlış tuvalet eğitimi verilmeye çalışılan çocuklarla anne baba arasındaki ilişki bozulabilir. Ayrıca çocuğun tuvalet

eğitimi uzayabilir ve çocuk kendini başarısız olarak da nitelendirebilir (Ulusoy, 2008; Deniz, 1997 ; Ardıı, 2008 ; Eker,2014; Arı,2001; Uysal, 2010).

Bu nedenle çocuğa tuvalet eğitimi 2-3 yaş dđnemi olan anal dđnemde verilir. Bu dđnemde bağımsızlığını kazanan çocuk, tuvaletini istediği zamanda ve istediği yerde yapmak ister; kendini ve çevresini kontrol etmeyi öğrenir. Olumlu tuvalet eğitimi yaşantısı önemlidir. Çocuğun, kendi cinsiyetini öğrenmeye başladığı bu dđnemde; tuvalet eğitiminde ailenin çocuğa gösterdiği yaklaşım önemlidir. Ailenin tuvalet eğitimini çocuğa doğru yer ve zamanda başlatmaması; baskıcı, cezalandırıcı, hoşgörüsüz tuvalet eğitimi, çocukların bu dđnemden olumsuz olarak etkilenmesine ve ileriki yaşamlarında kalıcı davranışsal problemler sergilemelerine neden olabilir. Bununla birlikte ailelerin, tuvalet eğitiminde çocuğu fazla başboş bırakması da ileriki yaşantısında çocukta kişilik sorunlarına neden olabilmektedir. Bu nedenle, bilişsel ve fiziksel olarak hazır olmadan, çocuğa tuvalet eğitimi verilmemesi için, aile ve öğretmenlerin bilinçlendirilmesi gerekmektedir (Yıldız,2016; Gürbüz,2017; Ulusoy,2008; Deniza, 2017; Gödelek, 1982 ; Ardıı, 2008; Denizb, 1997; Uysal, 2010; Aral,2000;Arabacı,2005;Abacı,2004).

Tuvalet eğitiminin başlama dđnemleri ile birlikte, çocuk cinsel organını tanıma eğilimi içerisine girer ve çocuk henüz kız erkek farkındalığının bilincinde olmadığı için cinsel organlarla oynamak, cinsel organı göstermek gibi davranışlar içerisine girer. Bu durum henüz çocuğun algısında ayıp değildir. Cinsel eğitim bireyin dünyaya gelmesiyle başlamakta ve yaşam boyu devam etmektedir. Ailede başlayan cinsel eğitimin, okulda verilecek sistemli bir bilgi ile bütünleşmesi oldukça önemlidir. Çocuklar bu dđnemde her şeyi merak ettiği gibi, cinsellikle ilgili birçok şeyi de merak etmektedir. Her sağlıklı çocuk cinsel organını tanımak, cinsler arasındaki ayrımı bilmek, bebeğin nereden ve nasıl geldiğini öğrenmek ister. Anne babalar, bu konuda kendini rahatsız hissetmekte, kendileri de bu konuda yeteri kadar bilgilendirilmedikleri için, cinsel eğitim hakkında çocuğun sorduğu sorulara yetersiz kalmaktadır. Bu yüzden aile konuyu çocukları ile ne zaman ve ne şekilde konuşmaları gerektiği konusunda kendilerini geliştirmeleri gerekmektedir. Unutmamak gerekir ki, anne babalar ve eğitimciler tarafından yapılabilecek bir hata, gelecekte çocuğun duygusal kişilik gelişiminde davranış bozukluklarına yol açabilir (Ulusoy, 2008; Denizb, 1997; Ardıı, 2008; Çerci, 2013; Kulaksızoğlu, 2009; Deniza, 2017; Uysal, 2010).

Kişilik, bireyin çevresiyle sürekli etkileşim ve uyum çabası sonucu oluşur. Çocuk dendiği ve faydalı bulduğu davranışları yineleyerek uyumunu sürdürür. Çocuğun yaşantısının bir ürünü olan benlik, düşünceler, tutumlar ve zihinsel duygular oluşur. Bu sebeple her çocuk diğerlerinden değişik bir yapıya sahiptir. Çocuğun kişilik gelişiminde yetiştirilme biçiminin ve toplumsal çevrenin etkileri büyüktür. Özellikle çocukluk yılları karakterin gelişiminde çok önemlidir. Karakter; aile, okul, sosyal çevre içinde çocukluk çağından itibaren gelişmeye, biçimlenmeye başlar. Özellikle ahlak gelişiminde karakterin önemli bir yeri vardır (Ulusoy, 2008; Kulaksızoğlu, 2009; Yıldız, 2016; Yalçın, 2016; Çetinel, 2016; Deniza, 2017; Uysal, 2010).

Ahlak gelişimi, bireyin gelişimi ile ilgilidir. Toplumun kendinden beklenen fonksiyonları yerine getirebilmesi için, onu oluşturan insanların bazı kuralları içselleştirmesi gerekmektedir. Ahlak gelişimi aynı zamanda kişilik gelişimi ile de ilgilidir. İyi-kötü, doğru-yanlış gibi değer yargıları toplumdan topluma değişir. Doğru veya yanlış olanı kavramlaştırma ve nasıl davranacağını kararlaştırmakta izlenen yöntemlerden biri olan ahlak gelişimi, anne babaların çocukları üzerinde tutarsız davranışlar sergilemesi sebebiyle sürekli olarak değişiklik göstermektedir. Çocuğun yaptığı yanlış bir davranışın küçük yaşlarda önce takdir edilmesi daha sonraki yaşlarında aynı yanlış davranış tekrar edildiğinde çocuğun ailesi tarafından ayıplanması ve ceza almasına kadar gidebileceği bir yanlış tutum sergilemesi, çocuğun gelişimini olumsuz yönde etkilemekte ve çocuğu yalan söyleme, korkutma veya başka ahlaki değerler açısından olumsuz davranışlara yöneltebilmektedir. Bu bağlamda anne babaların ahlaki eğitimde çocuklara karşı tutarlı ve sabırlı olmaları ve onları bilinçlendirmeleri gerekmektedir (Ulusoy, 2008; Kulaksızoğlu, 2009; Yıldız, 2016; Yalçın, 2016; Çetinel, 2016; Deniza, 2017; Uysal, 2010).

‘Aile çocuğun bakımı ve yetiştirilmesi konusunda, birincil sorumlulukta bir kurum ve toplumsallaşmanın baskın aracı olarak görülmektedir’ (Ulusoy, 2008). Çocuğun toplumsallaşmasında anne baba tutumu önemlidir. Aile üyelerin davranışları ve bu ailelerin oluşturduğu çevre, çocuklar üzerinde güçlü etkiler taşımaktadır. Ailenin çocuk yetiştirmedeki olumsuz tutumu, çocuğun gelişimini olumsuz yönde etkileyen en önemli etkidir. Anne babanın çocuk yetiştirme yaklaşımı; kendi kişilik özellikleri, kendi anne babalarından öğrenmiş olduğu

davranış kalıpları, yaşadıkları çevre, eğitim durumları vb. etmenlerden etkilenir (Yıldız, 2016; Ulusoy, 2008; Yalçın, 2016 ; Çetinel, 2016).

Ailenin çocuk yetiştirme tutumu, çocukluk döneminde arkadaş ilişkilerini de olumlu veya olumsuz yönde etkilemektedir. Çocukluk döneminde ailenin bilinçsiz olarak sergilediği çocuk yetiştirme tutumu, çocuğun arkadaş olmasında yakın ilişki kurmasını engeller ve çocuğun saldırgan veya daha çekingen olmasına neden olur. Özellikle okul öncesi dönemde, yakınları tarafından kendilerine kötü davranmış olan çocuklar, yaşlılarıncı dışlanabilirler. Bu nedenle ailelerin toplumsal ve duygusal gelişim eğitimi hakkında bilgilendirilmeleri gerekmektedir (Yıldız, 2016; Ulusoy, 2008; Yalçın, 2016;Çetinel, 2016; Küçükkaragöz,2003).

Okul öncesi dönemde çocuğa kazandırılacak diğer önemli becerilerden olan, öz bakım becerileriyle ilgili temel bilgi ve alışkanlıklar, çocuğun sağlıklı birey olarak yetişmesini sağlayacak ve gelecek yaşamlarında bağımsız, kendine yeten, topluma uyumlu, olumlu davranışlara sahip bir birey olmasına zemin hazırlayacaktır. Her yaş döneminde kazanılması gereken farklı öz bakım becerileri vardır. Çocuğun yaşamındaki bu kritik dönemde yeme-içme, giyinme-soyunma, temizlik, tuvalet, tehlikelerden korunma gibi öz bakım becerileri çocukluğun ilk dönemlerinde aile ortamında kazanılmaktadır. Ailelerin, çocuğun kendi yapabileceği becerileri, onun yerine yapması nedeniyle çocuk, gelecekte birilerine bağımlı, kendine yetemeyen, topluma uyumsuz, ve olumsuz davranışlara sahip bir kişiye dönüşecek, kendini gerçekleştirebilecek bir birey olamayıp, kendini yetersiz hissedecektir. Bu nedenle aileler çocuklarını yetiştirirken, daha özgüvenli ve rahat olmalıdır (Ulusoy, 2008; Kulaksızoğlu, 2009; Yıldız, 2016; Yalçın, 2016; Çetinel, 2016; Deniza, 2017; Uysal, 2010;Erşahin Şafak, 2016).

Motor gelişim süreci, farklı bir büyüme ve gelişim süreci değildir. Büyüme ve gelişme sürecinde ortaya çıkan her yeni durum motor gelişimiyle de alakalıdır (Ulusoy, 2007; Yavuzer, 1997; Yavuzer, 2003; Coşkun, 2010; Akınbay, 2014; Ünüvar, 2016).

Motor gelişim süreci, hareket etmek için gerekli olan yeteneklerin gelişiminin ve sonuçta motor becerilerin kazanımını sağlar. Motor gelişim, temelinde hareket olan becerilerin kazanılmasını içeren ve doğum öncesi dönemde başlayıp ömür boyu devam eden bir süreçtir. Kas, kemik, sinir sistemi, beyin gibi vücut organlarının

büyümesi ve gelişmesi ile organizmanın hareket edebilme yetenekleri ile ilişkilidir (Ulusoy, 2007; Yavuzer, 1997; Yavuzer, 2003; Coşkun, 2010; Akınbay, 2014;Şeker,2006; San,1985).

Psiko- motor beceriler, yetişkinler için sıradan ve kolay hareketler olmasına rağmen, çocukların bu becerileri kazanmaları için zamana ve hazır bulunurluk düzeyinin oluşmasına ihtiyaç vardır. Motor gelişim sürecinin önemini farkında olmayan aileler, çocuğun gelişim dönemlerinde çocuğu olumsuz yönde etkileyebilmektedir. Özellikle okul öncesi dönemdeki çocukların ince kas motor gelişimi bireysel farklılık, hazır bulunuşçuluk, çevre, aile etkileri ile de ilişkilidir ve çocuktan çocuğa, kız veya erkek oluşuna kadar etkilenir. Bu sebeple bilinmelidir ki her çocuk kendi içerisinde özel ve tektir. Bu bakımdan özellikle erkek çocuklar, kız çocuklarına nazaran ince kas motor becerilerini daha geç kazanmaktadır. Bu nedenle çocukların psiko-motor becerileri kazanırken yetişkinler tarafından desteklenmesi gerekmektedir. Bu desteklenmenin bilinçli olabilmesi için ailelerin ve eğitimcilerin motor gelişim özelliklerini bilmesi gerekmektedir. Motor gelişim ve fiziksel gelişimini etkileyen faktörlerin bilinmemesi, onların motor gelişimlerine yansiyacak dolayısıyla psiko-motor gelişimle ilgili olan diğer bütün gelişim alanını olumsuz yönde etkileyecektir (Ulusoy, 2008; Yavuzer, 1997;Yavuzer, 2003; Coşkun, 2010; Akınbay, 2014).

Dil için gerekli olan becerilerin temeli erken çocukluk yıllarında atıldığından, bu yıllar dil becerilerinin gelişiminde kritik bir dönemdir. Çocukların dil becerilerinin artması sosyal ilişkileri, sosyal ilişkiler ise dil gelişimini destekler. Sosyal ilişkilerde kendini ifade edebilen bireyin arkadaş edinme, ne istediğini bilme, kendini gerçekleştirme, öz güven duygusu gelişir, bunlar kişilik gelişiminde çocuğu destekler (Baykal, 2011, Baytar, 2014, Müslügüme, 2015; Ulusoy, 2017; Biroğlu; Ersan, 2013; Çat Şahin, 2009; Çakır,2011).

Aile çocuğun dil gelişiminde büyük bir öneme sahiptir ve çocuğun gelişimini bilmeyen aile, çocuğu konuşmadığı için onu zorlayabilmektedir. Aile bireyleri arasındaki iletişim biçimi çocukların konuşmaları üzerinde önemli bir etkidir. Ebeveynlerin kullandığı dilin kalitesi çocukta dil gelişimini destekler (Baykal, 2011, Baytar, 2014, Müslügüme, 2015; Ulusoy, 2017; Biroğlu Şahbaz, 2013; Ersan, 2013, Çat Şahin, 2009).

Sevgi sözcüklerine dayalı bir iletişim, çocuğun dil gelişimini olumlu yönde etkilerken, dilin kavga ve aşağılama aracı olarak kullanıldığı bir ortamda çocuk konuşmak istemeyebilir ayrıca çevresiyle iletişimde ben dili kullanıp benmerkezci bir düşünce şekline sahip olabilmekte ve arkadaş çevresi tarafından dışlanabilmektedir (Baykal, 2011 ; Baytar, 2014; Müslügüme, 2015; Ulusoy, 2017; Biroğlu Şahbaz, 2013 ;Ersan, 2013; Çat Şahin, 2009).

Veya dili etkili kullanamadığı için aşırı korumacı tutumu olan anne babalar, çocuklarının ne hissettiğini, ne istediğini bildiklerini düşünüp çocuklarına konuşma imkân ve fırsatı vermedikleri için özellikle erken çocukluk döneminin ilk yıllarında çocuğun dil gelişimini olumsuz yönde etkilemektedirler. Genelde tüm gelişim alanlarında kızların gelişimleri erkeklerden daha hızlı olabilmektedir. Dil gelişimi açısından bakıldığında da durum böyledir. Kız çocuklar genellikle erkek çocuklardan daha erken konuşmaya başlamaktadır(Baykal, 2011; Baytar, 2014; Müslügüme, 2015; Ulusoy, 2017; Biroğlu Şahbaz, 2013 ; Ersan, 2013; Çat Şahin, 2009).

Okul öncesi eğitim programlarda yer alan dil etkinlikleri, hikaye anlatma, hikaye tamamlama, hikaye oluşturma, tekerleme, bilmece, parmak oyunu, şiir, sohbet ve dil etkinliklerini destekleyici drama etkinlikleri, okuma yazmaya hazırlık çalışmaları ve bunun gibi diğer etkinliklerle de çocuğa evde uygulayabilecekleri etkinlikler düzenleyerek verimli vakit geçirmek ve okuldaki bilgileri pekiştirmek açısından erken çocukluk dönemindeki çocukların ailelerinde eksikler görülmektedir. İlkokul yıllarında okuma yazma etkinliklerinde çocuğun psiko-motor gelişimi hakkında ailelerin bilgi sahibi olmaması nedeniyle çocuk üzerinde kurdukları baskılar da göz önünde bulundurulması ve ailelerin çocuk gelişimi hakkında bilgilendirilmesi gerekmektedir (Baykal, 2011; Baytar, 2014; Müslügüme, 2015; Ulusoy, 2017; Biroğlu Şahbaz, 2013; Ersan, 2013; Çat Şahin, 2009).

İnsanların bir davranışı yapması için, gereken bilgi beceri ve hazır bulunuşçuluk düzeyin kazanması gerekmektedir. Bu bağlamda öğretmenin de, mesleğinin gerektirdiği, tutum, davranış, bilgi ve becerileri kazanmış olması, alanında bilgi sahibi olması gerekmektedir (Adıgüzel, 2013; Yavuzer, 1993; Ulusoy, 2008 ; Celep, 2007).

Eğitimde önemli rolü olan öğretmenlerin kendi alanında alan bilgisi olması, yapılacak olan etkinliklerde ve çocukların gelişiminde önemli bir rol oynamaktadır. Bu bakımdan yapılması öngörülen eğitim programımıza verilecek olan uygulamalara ailenin yanı sıra eğitimcileri de katmamız gerekmektedir. (Adıgüzel, 2015; Yavuzer, 1993; Ulusoy, 2008 ; Celep, 2007).

Çocuk gelişiminde aile, öğretmen ve okul işbirliğinin, uyumlu bir şekilde çocuklara katkı sağlaması gerekmektedir (Celep, 2007; Ulusoy, 2008 ; Gögebakan, 2011; Erşahin Şafak, 2016).

Öğretmen her bakımdan öğrencisine ve öğrencisinin ailesine tutum ve davranış olarak örnek olmalıdır. Bu bağlamda öğretmen; açık fikirli, güvenilir, dürüst, karakterli, işbirliğine açık, güler yüzlü, samimi, sevecen, sabırlı ve şakacı olmalıdır. Ayrıca öğrencileri taktir eden, öven, yüreklendiren, ödüllendiren, yaratıcı, esnek ve sorun çözücü olmalıdır. Çocuğun kendini gerçekleştirmesinde ve kişiliğini tam anlamı ile kazanmasında öğretmen bu denli önem taşımaktadır. Bu sebeple yapılacak olan etkinlikte öğretmen de aktif rol oynamalı ve alan bilgisi açısından değerlendirilmelidir (Celep, 2007; Ulusoy, 2008; Gögebakan, 2011; Yeşilyurt, 2011; Erşahin Şafak, 2016).

Toplumsal huzurun ve bütünlüğünün sürdürülebilmesi, ancak değerlerin yeni nesillere aktarılması ile mümkündür. Bu nedenle eğitimin hedeflerinden biri de, toplumun ortak değerlerini yeni yetişen nesillere aktarmak ve öğretmektir. Okul öncesi dönem, çocukların değerlerle karşılaştıkları ve toplumsal normları içselleştirmeye başladıkları bir dönemdir. Bu dönemde kazandırılmaya başlanacak değerler, çocukların bütün yaşamlarını doğrudan etkileyecektir. Beyin gelişiminin en yoğun ve en hızlı olduğu dönem erken çocukluk dönemidir. Çocuğun bilişsel, dil, motor, sosyal ve duygusal gelişiminin temelleri bilişsel gelişim ile atılır. Daha önceden birbirleriyle ilişkilendirilmemiş konular arasında ilişkiler kurabilmek, böylece yeni bir düşünce şeması içinde yeni yaşantı, deneyim, fikir ve ürünler ortaya koyabilme ya da anlam evrenimizi yeniden yapılandırmak, bireyler için ya da kültür için gerçekliğe uygun bir yenilik katmak için, yaratıcı drama önemli bir yer kaplamaktadır. Bu nedenle araştırmada incelenen kaynaklar, tüm eğitim kurumlarında, öğrencilerin yaparak, yaşayarak öğrenmeleri için, dramının önemli bir eğitim yöntemi olarak kullanabileceğini ortaya koymaktadır (Çelik, 2016; Demir,

2013; Ada, 2016; Sevgen, 2016; Ekder, 2014; Adıgüzel, 2013; Atman, 2013; Oral, 2003; San, 2017).

Yaratıcı drama; “Bir konuyu, rol oynama, doğaçlama gibi tekniklerden yararlanarak, bir grupta ve grup üyelerinin yaşantılarından yola çıkarak canlandırmalar yapmak;, canlandırma süreçlerinde oyunun genel özelliklerinden; yararlanmak, bir lider, drama öğretmeni ya da eğitmeni eşliğinde ve yapılacak çalışmanın amacına, grubun yapısına göre önceden belirlenmiş mekânda bulunarak birbirlerinden etkileşerek etkinlikler yapmak bütünü” ifadesiyle tanımlanabilir (Adıgüzel, 2006).

Bireylerin öncelikle ailelerinde, sonra okul ortamlarında ve daha sonra da toplumsal çevrelerinde oluşturdukları yaşantılar, çocuğun eğitiminin birer parçasıdır. Aile; eğitiminin şekillendiği, planlı ve kontrollü hale getirildiği, bireylerin karakter gelişiminin en kritik sürecini yaşadıkları yerler ise okullardır. Bu nedenle çocukların gelişimlerinde okulun ve ailenin önemi büyüktür.

Bu çalışmada var olan problemler, anne babaların çocuk gelişimi konusunda yeterince sağlıklı bilgiye sahip olmamalarından kaynaklanmaktadır. Ailelerden kaynaklanan problemlerin iyileştirilmesi için, okul öncesi dönem çocuğunun, ailesinin eğitim ihtiyacının saptanmasına ve bu ihtiyaçlar doğrultusunda hazırlanacak hizmet içi eğitim programının oluşturulmasına gereksinim duyulmuştur. Bunları kazandırabilmek için düz anlatım tekniği gibi klasik bir teknik kullanmak yerine; yaparak-yaşayarak öğretmek, öğrenmenin kalıcılığını artırmak, aileler aileler ve eğitimcilerin kendini daha rahat ve daha eğlenceli bir ortamda hissetmeleri ve kalıcılığını arttırmak için yaratıcı drama yönteminden yararlanılacak bir eğitim programına ihtiyaç olduğu düşünülmüştür.

1.2. Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın genel amacı, okul öncesi eğitim dönemindeki (48-72 ay) çocukların ailelerinin çocuk gelişimi konusundaki eğitim ihtiyaçlarını saptamak ve bu konuda yaratıcı drama yöntemlerinin kullanıldığı bir hizmet içi eğitim etkinlik paketi hazırlayıp uygulanmaktadır.

Bu genel amaç doğrultusunda aşağıdaki sorulara yanıt verilmiştir.

- Okul öncesi dönem çocuğu (48-72 ay) ailelerinin ve okul öncesi öğretmenlerin yaratıcı drama yöntemlerinin kullanıldığı hizmet içi eğitim etkinlik paketinde aile ve öğretmenlerin hangi konuda daha çok eğitim almak istediklerine dair görüşleri nedir?
- Okul öncesi dönem çocuğu(48-72 ay) ailelerinin ve okul öncesi öğretmenlerin görüşlerine yönelik hizmet içi etkinliklerinin içeriği nasıl olmalıdır?
- Uygulanan hizmet içi eğitim çalışması konusunda okul öncesi öğretmenlerin ve ailelerin görüşleri nelerdir?

1.3. Araştırmanın Önemi

‘Sağlıklı ve istenilen davranışlara sahip bireyler yetiştirmek, onların gelişim özelliklerini ve bu özellikler doğrultusunda ihtiyaçlarının gereksinimlerinin neler olduğunu bilmeye bağlıdır. Erken çocukluk dönemindeki gelişmelerle, okul öncesi eğitim anne babanın yalnız başına sağlıklı bir şekilde gelişim gösterebilecekleri bir konu olmaktan çıkmış ve daha hassas ve önemli bir duruma gelmiştir’ (Oktay, 1999).

Okul öncesi gelişim ile ilgili öğretmen ve çocuklara yönelik pek çok çalışma olmasına rağmen; ailelere yönelik çalışmaların yeterince olmaması ve yaparak-yaşayarak, yaratıcı drama yöntemlerinin kullanılması, ailenin eğitime katması açısından bu çalışmanın aile eğitiminde bir boşluğu doldurması düşünülmektedir.

Çocuğun eğitiminde ve bakımından sorumlu olan aileyi, okul öncesi eğitim programına katmak, çocukların gelişimi açısından önemli bir konudur. Okul-aile işbirliği, öğretmenin aileyi ve çocuğu tanıması kadar, ailenin de çocuğun gelişimini, okulu, ders programını ve öğretmenini tanımasına yardımcı olmalıdır.

Bu programın içeriği, çocukların eğitiminde aksayan yönlerinin tespiti, öğrenci başarısının yanı sıra öğrencinin anne baba tarafından tanınması ve anne babanın çocuk gelişimi ve eğitimi doğrultusunda doğru iletişim kurarak çocuğa yaklaşımı incelemektir. Çocuğun gelişimi ve eğitiminden birinci dereceden sorumlu olan aileyi, okul öncesi eğitim programının bir parçası haline getirme, Bu noktada okul-aile işbirliği öğretmenin aileyi ve çocuğu tanıması kadar, ailenin de okulu, programı ve öğretmeni tanımasına yardımcı olmaktır. Bu bağlamda; geniş kapsamlı bu çalışmanın sonuçlarının hem ülkemiz hem de uluslararası literatüre dikkate değer

sonuçlar üreteceği düşünülmektedir. Bu nedenle yapılacak olan bu çalışma, geniş kapsamlı verileri ve aileyi okul öncesi eğitime entegre etme sürecine yönelik olması nedeniyle ve alana yönelik yeni fikirler oluşturması açısından kendinden sonraki çalışmalara kaynak olma niteliği taşımaktadır.

Yaratıcı drama yöntemi ile aile eğitimi konulu tez çalışması gelecekte yapılacak araştırmalara kaynak oluşturacağı, örnek uygulamalar ile yol göstereceği düşünülmektedir.

1.4. Araştırmanın Sınırlılıkları

- Araştırma 2017–2018 eğitim ğretim yılı, 2. Yarıyılında Gazimağusa bölgesinde bulunan okul öncesi kurumlarına ve ana sınıflarına devam eden çocukların velileri ve öğretmenleri ile sınırlıdır.
- Araştırma bu velilerin ve öğretmenlerin çalışma gurubu olarak gönüllü katılımı gerçekleşecek olan 20 kişi ile sınırlıdır.

1.5. Araştırmanın Tanımları

Yaratıcı Drama

Yaratıcı drama, dşntl bir ortamda, içerik ve bağlama dayalı olarak edinilen yaşantıların, günlük yaşantıların, günlük yaşama aktarımını sağlar. Drama kurgusal ortamlarda kazanılan bilgi, beceri, tutum ve davranışları, gerçek dünyaya aktaran bir pencere görevi görmektedir (Best, 1998).

Eğitimde drama; bir kavramın, bir ders konusunun, bir metnin daha iyi anlaşılır kılması, kişice ve grupça içselleştirip yaşantıya dönüşmesi, gözden geçirilerek, üzerinde düşünülerek dışa vurulmasıdır. Böyle bir grup çalışması içinde; yaparak-yaşayarak öğrenme ve bilgi edinmenin yanı sıra, sözel anlatımın gelişmesi ve toplumsallaşmanın sağlanması baş sıralarda yer almaktadır (San, 1996a).

Aile

Aile ocuğun bakımı, gelişimi ve yetiştirilmesi için öncül sorumlulukta bir kurum ve toplumsallaşmasının üstün aracı olarak görülmektedir. Çocukların yetiştikleri aile tipi, hem kişilik yapılarını hem de toplumsal davranışlarını etkiler (Ulusoy, 2008).

Okul Öncesi Öğretmeni

Öğretmen her bakımdan öğrencisine ve öğrencisinin ailesine tutum ve davranış olarak örnek olmalıdır. Bu bağlamda öğretmen, açık fikirli, güvenilir, dürüst, karakterli, işbirliğine açık, güler yüzlü, samimi, sevecen, sabırlı ve şakacı olmalı. Ayrıca öğrencileri takdir eden, öven, yüreklendiren, ödüllendiren, yaratıcı, esnek ve sorun çözücü olmalıdır. Çocuğun kendini gerçekleştirme ve kişiliğini tam anlamı ile kazanmasında öğretmen bu denli önem taşımakta bu sebeple yapılacak olan etkinlikte öğretmen de aktif rol oynayıp alan bilgisi açısından değerlendirilmelidir (Celep, 2007; Ulusoy, 2008; Göğebakan, 2011; Erşahin Şafak, 2016).

BÖLÜM II

KURAMSAL ÇERÇEVE VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

2.1. Okul Öncesi Eğitimi

Eğitimin çok değişik ve çeşitli tanımlamaları yapılmaktadır. En bilinen anlamıyla eğitim kültürlenme süreci olarak ele alınabilir. Diğer bir deyişle kültürel değerleri bireye kazandırma süreci olarak tanımlanabilir.

Sönmezin (2008), Ertükten aktardığına göre eğitim bireyin davranışlarında kendi yaşantısı yoluyla kalıcı istendik değişme meydana getirme sürecidir. Bu tanım eğitimbilim alan yazınında yaygın olarak kabul edilen bir tanımdır.

Bu tanımdan hareket edildiğinde, eğitim kavramı 5 temel öğeye sahiptir. Bunlar hedef, davranış, yaşantı, süreç ve istendik olarak belirtilmiştir.

Amaç; Eğitilecek bireyin kazanması gereken davranış ölçütlerini ortaya koyar. Amaçlar formal eğitimin temel taşlarıdır. Eğitim amaçları, eğitim sürecinde ne öğrenileceğini ve nasıl öğrenileceği hakkında eğitimcilerle rehberlik eder.

Davranış; İnsanda gözlenebilen ölçülebilen etkinliklerin tümüdür. Öğrenilmeyen şey davranış değildir.

Yaşantı; bireyin diğer bireylerle ve çevresiyle etkileşiminin bireyde bıraktığı izlenim olarak tanımlanır.

Süreç; Oluşum yoluyla bir durumdan diğer duruma geçmektedir. Eğitimde süreç ise bir bireydeki davranış değişikliğinin gerçekleşmesi için belli koşullar altında, belli bir zaman dilimi içerisinde, bir durumdan diğer duruma geçme söz konusudur.

İstendik; İstenilen koşullarda istenilen özelliklere sahip olmayı gerektirir. İstendik davranışın temel belirleyicileri; insan, toplum, konu alanı, doğa, siyasal, ekonomik ve toplumsal değerlere uygunluğudur (Celep, 2007).

İnsan davranışlarını kendi isteği doğrultusunda değiştirmesi mümkündür. Çünkü insanın hali hazırdaki davranışları yeterli bulunmamakta ve o, istendik

davranışlarla donatılmak istenmektedir. İşte, kişide bulunması istenilen davranışlar eğitimin hedefleridir (Sönmez, 2007).

Celep, (2007) Eğitimin tanımı felsefi görüşlere göre de değişim göstermektedir. Sözcüğü idealizme göre eğitim, insanın bilinçlice ve özgürce Allah'a ulaşmak için eğitim sürdürdüğü biteviye çabalarıdır. Eğitim yeryüzünde zihnin var olduğu andan itibaren var olan ve düşünen varlıkların yok olacağı ana kadar devam edecek bir uyum sürecidir

Oral, (2003) Şimdiki zamanda eğitimin tanımı yapılırken, insanlara bilgi kazandırma düşüncesi fikri yerine eğitimin, insanların ellerinde bulunan bilgiyi kullanarak onların daha üretken, daha yapıcı ve daha yaratıcı olmalarına olanak sağlayacağı bir düşünce ile yer değiştirmiştir.

'0-6 yaş dönemini kapsayan okul öncesi dönem, bireyin gelişiminin nitelik ve hız açısından en aktif olduğu dönemdir. Doğar doğmaz çevresiyle hızlı bir etkileşime giren çocuk, çevreye uyum sağlama, çevresindekilerle iletişim kurma, farklı kavramları geliştirme ve sorun çözme çabalarında bulunmaktadır. Fiziksel, sosyal, duygusal, bilişsel ve dil gelişimi açısından oldukça önemli olan okul öncesi dönemde çocuk, okul yaşamında gerekli olan temel kavram bilgisini kazanmaktadır' (Akman, 2002; Başaran, 1997).

'0-8 yaş arasını kapsayan erken çocukluk dönemi; çocukların hayatının erken dönemlerindeki fiziksel ve sosyal gelişimlerini kapsamaktadır. Bu dönem büyüme ve gelişimin en hızlı olduğu yaşlardır. Erken yaşlarda oluşturulan bu temel yapı kişinin hayatı boyunca etkili olacaktır. Erken çocukluk gelişimi programlarının amacı da tüm çocukların fiziksel, zihinsel, sosyal ve duygusal potansiyellerini geliştirmelerini sağlayacak şekilde çocuk haklarının korunmasıdır' (Özmert, 2005).

Erken çocukluk gelişim dönemleri;

Bedensel Gelişim

Bireyin yaşaması için tüm işlevler ve bireyin tüm davranışları bedende oluşur. Bedensel gelişim, kilo alımı ve boy yanında, bedeni oluşturan tüm alt sistemlerin de büyümesini, olgunlaşmasını içerir. Bireyin sağlıklı olması, tüm alt sistemleriyle birlikte bedenin sağlıklı gelişmesine ve işlevlerini gereğince yapmasına bağlıdır. Bedensel gelişimle davranışlar arasında sıkı bir bağlantı vardır. Bireyin bedensel

gelişiminde görülen bozukluklar, dengesizlikler ya da gerilmeler, davranışlarını da etkisi altına alır. Bu nedenle kişinin işlevlerini yapmadığı görülür (Başaran, 1997).

Duygusal Gelişim

Duygu; kişinin iç ve dış dünyadan etkilenmesi sonucunda genel olarak sevmeye veya sevmeme biçiminde belirlenen tepkilerdir. Bireyin temel gereksinimleriyle ve onun bir sonucu olan davranışlar ile ilgilidir. Bu nedenle, duyguları incelemek insan davranışına egemen olunmasını kolaylaştırır (Binbaşıoğlu, 1997).

0-6 yaş çocuklarında duygusal gelişimi çok önemlidir. Zira çocukta hatalı bir duygusal gelişim bütün hayatı boyunca sürebilir. Uyumsuz çocuklar arasında en güç tedavi edilenleri 0-6 yaş arasındaki çocuklardır. Bu nedenle, 0-6 yaşlar arasındaki çocukların duygusal gelişimi, büyük önem kazanır (Yalbir, 1986).

Sosyal Gelişim

Çocuğun başkalarıyla geçinmeyi ve ait olduğu topluma uymayı öğrenmesi süreci içinde gelişimine sosyal gelişim denir. Başka bir deyişle sosyal gelişim toplumda geçerli kural ve değer yargılarını öğrenme ve onlar ile uyum içinde olmalıdır (Yalbir, 1986).

Ahlak Gelişimi

İnsanın küçük yaşlardan itibaren topluca beğenilen iyi doğru davranışları öğrenerek yapmasıdır (Cantekinler, Ark, 1996).

Cinsel Gelişim

Bireyin cinsel büyümesi, cinsel büyümesine karşı sağlıklı tutum takınması cinsel sorunlarını yenebilmesi ve olumsuz cinsel dürtülerine detimi altına alabilmesinde bilgi ve becerikli olmasıdır (Başaran, 1997).

Zihinsel Gelişim

Bireyin yaşı ilerledikçe çevresindeki dünya ile etkileşime girerek hayatı anlamada dışa vurmada ve yargılamada geliştiği gözlenmektedir. Bireyin bu zihinsel gelişimi onun doğuştan getirdiği zihin gücüne ve çevresiyle etkileşimi sonucunda edindiği yaşantılara dayanmaktadır (Ulusoy, 2008).

Dil Gelişimi

Dil insanların düşünce, duygu, tutum ve kültürel değerlerini öğrenmelerinde ve öğretmelerinde önemli bir iletişim aracıdır. Dil ve iletişim kültür değerlerimiz ve bilgilerimizi kuşaktan kuşağa sözlü ya da yazılı sözcükler yoluyla iletilmekte etkin bir rol oynar. Herkes doğrudan kendi yaşantısı yoluyla öğrendiğinden çok daha fazlasını dil yoluyla öğrenir. Dil aynı zamanda düşünme, bellek, muhakeme, problem çözme ve planlama gibi bilişsel süreçleri de içermektedir (Fişek, 1993).

2.2. Okul Öncesi Dönemde Aile Eğitimi

Aile, çocuğun bakımından ve yetiştirilmesinden sorumlu tutulmakta olan bir kurum ve toplumsallaşmasının baskın aracı olarak görülmektedir. Çocukların yetiştikleri aile tipi, hem kişilik yapılarını hem de toplumsal davranışlarını etkiler (Ulusoy, 2008).

Etkileşim, anne-çocuk arasında duyguya dayalı bir etkileşim, yetişkinlik döneminde duygusal, sembolik, tutum ve tavır alışlara dayalı etkileşim şeklinde çeşitli aşamalara ayrılır. Bu görüşten hareketli bireyin çevresinde etkileşim kurduğu grupların niteliği bireyin toplumsallaşmasında önemli rol oynar (Celep, 2007).

Her toplumsal yapının temelini aile oluşturur. Bu nedenle bir toplum gelişme ve çağdaşlaşma hedefine ulaşmak istiyorsa, ailenin sağlıklı yaşam koşullarına sahip olması gerekir. Aile, oyun ve akran grubu, okul kitle iletişim araçlarıdır. Ailenin yapısı niteliği ve sahip olduğu olanaklar çocuğun ileriki toplumsallaşması için de bir temel oluşturur (Celep, 2007).

Aile çocuğun gelişiminde dengeli bir birey olabilmesi için güven duygusu sağlar. Çocuğun yaşam ortamına uyum sağlarken karşılaştığı sorunlara çözüm getirmesi, okul ve sosyal yaşamda başarılı olabilmesi, çocuğun kendi kendini yöneten, doyumlu, yüksek benliğine sahip bir birey olabilmesi tamamen ailenin kazandırdığı niteliklere bağlıdır.

2.3. Okul Öncesi Eğitimde Yaratıcı Drama Yöntemi İle Aile Eğitimi

Yaratıcı drama da ‘yaparak- yaşayarak öğrenme ‘ uygulanmaktadır. Kişi hayatta karşılaşılabileceği durumları canlandırarak ya da canlandırmalarını izleyerek bir tür tecrübe kazanmakta ve ileride benzer durumlarla karşılaştığında nasıl

davranması gerektiğini bilerek daha sağlıklı tepkiler verebilmektedir (Akoğuz, 2016).

Ezberciliğin yerini düşüncenin, bilgi yığınlılığının yerini okumanın aldığı bir öğretim sisteminde yetişecek birey, karşılaşacağı olumsuz durumlara vereceği tepkiler daha hoşgörülü olacak ve ikilemler yaşasa da kendisine vereceği zararı en aza indirgecektir. Eğitim sistemi olarak kullanılan, yeni olmayan bir içeriğin öğretildiği ve öğretmenin mutlak otoritesine bağlı, öğrencinin sürekli boyun eğmesinin beklendiği anlayışlara sahip eğitimlerin ise bireyin gelişimi desteklememektedir. Sistem öğrenciyi merkeze alıp onu düşünsel etkinliklere yönlendirildiği takdirde, bireye ‘birey’ olma şansı verilir ve gelişimi desteklenir (Adıgüzel, 2013).

Okul öncesi dönemde aile-okul-öğretmen işbirliği özel bir öneme sahiptir. Çocuk ailesi ile bir bütündür. Yapılan etkinliklerde öğretmen aile ile ilişkisi de etkinliklerin verimi üzerinde belirleyici rol oynar. Ailenin katılımı etkinliklerin faydalı olmasına olanak sağlar. Etkinlikleri planlarken aile ve çevrenin özellikleri de dikkate alınmalı ve aileleri de etkinliklere katılımı sağlanmalıdır.

2.4. İlgili Araştırmalar

Kaya (2002). ‘Okul Öncesi Eğitim Kurumlarında Uygulanan Programlara Ailenin İlgi Ve Katılımları Okul Öncesi Eğitim Kurumlarının Aile Eğitimine Katkısı Konusunda Anne-Baba Görüşleri’ konulu yüksek lisans tezinde; Eski şehirde 6 okul öncesi eğitim kurumuna bağlı çocukların 24 anne baba gönüllü kişilerle çalışarak ailelerin hem eğitim kurumlarında uygulanan programlara karşı ilgi ve katılımlarını hem de eğitim kurumlarının aile katılımına etkisini incelemiştir.

Güzel, (2006) ‘Dört Altı Yaş Çocuğa Sahip Annelerin Aile Eğitimine Yönelik İhtiyaç Duydukları Konuların Belirlenmesi’ konulu yüksek lisans tezinde; annelere yönelik eğitim programlarının geliştirilmesinde kullanılmak üzere annelerin ihtiyaç duydukları konuları belirlemek ve çocuk yetiştirme konusunda ebeveynlere ihtiyaçları doğrultusunda yardımcı olmaktır. Araştırmaya katılan annelerin çocuk yetiştirme konusunda kendilerini yeterli hissetme düzeyleri; özellikle eğitim ihtiyacı duydukları konuların; annelerin yaşlarına, eğitim düzeylerine, çalışma durumlarına, ailedeki çocuk sayısına, çocuğun yaşına ve çocuğun cinsiyetine göre farklı olup olmadığı; eğitim ihtiyacı duydukları konuların alanlara göre dağılımı saptanmıştır.

Örnekleme 246 anne bulunmaktadır. Veri toplama aracı olarak Fulya Bergman tarafından 1990 yılında Boğaziçi Üniversitesinde geliştirilen Aile Eğitimi İhtiyaç Belirleme Görüşme Formu uygulanmıştır.

Orta, (2009) ‘Etkili İletişim Sürecinde Kişiler Arası İletişim Becerileri Ve Yaratıcı Drama Uygulama Örneği ‘ yüksek lisan tezinde; Yaratıcı dramının, kişilerarası iletişim becerilerini ve öneminin anlaşılması temeline dayalı olarak da uygulamalar yapılmıştır. Bunun sonucunda ise; genel olarak üniversitelerin eğitim fakültelerinde okutulan yaratıcı drama dersinin, özellikle iletişim öğrenimi gören öğrencilere de katkısının ölçülmesi ve böylelikle öğrenme ediminde farklılık ya da yeni bir boyut getirilip getirilemeyeceği tartışılmaktadır.

Karadağ, (2012) ‘Yetişkinlerin Katıldıkları Hizmet İçi Eğitimlerinde Kullanılan Yaratıcı Drama Yöntemi Hakkındaki Görüşleri’ konulu yüksek lisans tezi; Bu çalışmada hizmet içi eğitimlerinde yöntem olarak yaratıcı drama kullanılan yetişkinlerin görüşlerinin alınması ve incelenmesi amaçlanmıştır. Betimsel tarama modeli niteliğinde olan araştırmanın çalışma grubunu hizmet içi eğitimlerinde en az on iki saat yaratıcı drama yöntemi kullanılmış olan 115 yetişkin oluşturmuştur. Çalışma grubuna yaratıcı drama hakkındaki görüşler anketi uygulanmıştır.

Demircioğlu, (2012) Altı Yaşında Çocuğu Olan Annelere Uygulanan Aile Eğitimi Programının Aile İşlevleri ve Anne Baba Tutumları İle Çocuğun Gelişimi Üzerindeki Etkisinin İncelenmesi ‘ konulu doktora tezinde; Ankara’da, 2010-2011 eğitim öğretim yılı içerisinde gerçekleştirilen araştırma; ön test, son test kontrol gruplu deneysel desene göre modellenmiştir. aile işlevleri, anne baba tutumları ve çocuk gelişimi bakımından anne üzerindeki etkisinin ortaya konulması amaçlanmıştır.

Gültekin, (2014) ‘Yaratıcı Drama Eğitiminin 60-72 Aylık Çocukların Sosyal Duygusal Gelişimine Etkisi (Malatya İl Örneği)’ Deneysel bir araştırma olan bu çalışmanın gerçekleştirilmesinde Malatya Merkez’de yer alan Rahmi Akıncı İlköğretim Okulu bünyesinde bulunan dört ana sınıfı seçilmiştir. 6 yaş grubu öğrencilerin oluşturduğu sınıflardan biri deney grubu olarak belirlenmiş ve geriye kalan üç sınıftan, yapılan ön test sonrası, deney grubu ile sosyal-duygusal gelişim olarak; hazır bulunuşluk seviyesi denk olan sınıf, kontrol grubu olarak belirlenmiştir. Veri toplamak için, demografik özellikler ile çocukların sosyal-duygusal

davranışlarını değerlendirmeyi amaçlayan soruların olduğu iki kısımdan oluşan araştırmacı tarafından hazırlanan ölçme aracı kullanılmıştır.

Ölçme aracının hazırlanmasında uzman görüşüne başvurulmuş ve geçerlik ve güvenilirliği kontrol edilmiştir. Ölçme aracının ikinci kısmı sosyal-duygusal davranışlara yönelik 6 alt boyut ve 30 maddeden oluşan ifadeleri içermektedir. Ön ve son test olarak uygulanan ölçme aracı ile çocukların sosyal duygusal davranışları cinsiyet, yaş, kardeş sayısı, anne öğrenim düzeyi, baba öğrenim düzeyi ile ailenin ekonomik durumu değişkenlerine göre incelenmiştir.

Ay (2015), ‘Aile Eğitimi Kurslarının Yetişkin Eğitimi Bağlamında Etkinliğinin Değerlendirilmesi’ konulu tezinde; Aile Eğitimi Programları kapsamında verilen kursların, katılımcı ebeveynlerin anne babalık davranışlarını ve becerilerini geliştirmesindeki katkılarının tespit edilmesi ve bu kursların yetişkin eğitimi açısından etkililiğinin değerlendirilmesidir. Bu nedenle çalışmada, eğitimci ve kursiyer anne-babaların konu ile ilgili düşünce ve görüşleri belirlenerek değerlendirilmiş ve önerilerin geliştirilmesi hedeflenmiştir. Araştırmada Bartın ilinde Aile Eğitimi Kursları eğitimi veren 8 eğitici ve bu kurslara katılıp, başarı ile tamamlayan 25 kursiyer anne-baba olmak üzere toplam 33 kişi ile çalışılmıştır.

Ada, (2016) ‘Erken Çocukluk Döneminde Yaratıcı Drama Yönteminin Değerler Eğitimine Olan Etkisinin İncelenmesi ‘ konulu yüksek lisans tezi; yaratıcı drama yönteminin erken çocukluk döneminde değerler eğitimi üzerindeki etkisini incelemek amacıyla yapılmıştır. Bu çalışmada yaratıcı drama yönteminin değerler eğitimi üzerindeki etkisi incelenmiştir Araştırmada veri toplama aracı olarak araştırmacı tarafından hazırlanan Değer Kontrol Rubriği kullanılmıştır. Çalışma grubundaki çocuklardan 21’i kontrol grubu 21’i deney grubunu oluşturmaktadır. Çalışmanın deney grubunu 2014-2015 eğitim-öğretim yılında Kastamonu Üniversitesi Uygulama anaokulu 4-5 yaş grubundaki okulöncesi eğitime devam etmekte olan 21 çocuk; kontrol grubunu ise Kastamonu il merkezinde bulunan X okulunun 4-5 yaş grubundaki okulöncesi eğitime devam etmekte olan 21 çocuk oluşturmuştur.

Yukarıdaki araştırmaları özetleyecek olursak, yaratıcı drama yöntemi ile yapılan her etkinlikte eğitimin verimliliği ve kalıcılığında artışlar yaşanmıştır.

BÖLÜM III

YÖNTEM

Bu bölümde, okul öncesi dönemdeki çocukların gelişimine ilişkin yaratıcı drama yöntemleri ile okul öncesi öğretmen ve ailelerin bilinçlendirilmesine yönelik araştırmanın yöntemlerinin, araştırmanın modeli, evreni, örnekleme, çalışma grubu, veri toplama araçları, verilerin toplanması, verilerin analizi ile ilgili bilgiler yer almaktadır.

3.1. Araştırmanın Modeli

Yapılan çalışma tarama modelinde betimsel bir araştırmadır. Tarama modeli, geçmişte ya da halen var olan bir durumu olduğu şekilde betimlemeyi amaçlayan araştırma yaklaşımıdır. Araştırmaya konu olan olay, birey ya da nesne kendi koşulları içinde olduğu gibi tanımlanmaya çalışılır (Karasar, 2005). Bu araştırmada ebeveynlerin okul öncesi eğitim dönemindeki çocukların gelişimi hakkında ne kadar bilgi sahibi oldukları ölçülmüş, buna göre yapılan hizmet içi eğitimin nasıl olması gerektiği ve uzmanların ve eğitime katılan kişilerin yapılan uygulama çalışmasının değerlendirilmesi açısından araştırma bu yönüyle tarama modelinde betimsel bir çalışmadır.

3.2. Araştırmanın Evreni Örnekleme ve Çalışma Grubu

3.2.1. Araştırmanın Evren ve Örnekleme

Araştırmanın evreni, 2017-2018 eğitim yılı KKTC milli eğitim bakanlığına ve sosyal hizmetlere bağlı Gazimağusa bölgesinde bulunan özel kreş ve anaokulları bünyesinde bulunan 1430 öğrencinin aileleri ve öğretmenlerinin oluşturmuştur. Araştırma bu genel evrenin içerisinde tesadüfi yöntemle seçilen örneklem üzerinden sınılanmıştır. Örnekleme KKTC’de Gazimağusa bölgesinde bulunan özel ana okul ve kreşlerde eğitim almakta olan toplam 285 öğrenci ailesinden oluşturulmuştur.

3.2.2. Araştırmanın Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubu; KKTC ülkesinde Gazimağusa bölgesinde bulunan özel ve devlet anaokulu ve kreşlerde eğitim almakta olan çocukların aile ve okul öncesi öğretmeninden oluşan 20 kişilik gruptan oluşmaktadır. Çalışma grubu 7 anne, 5baba, 3 okul öncesi öğretmeni, 3 büyük anne ve 2 büyük babadan oluşmuştur.

3.3. Araştırmanın Veri Toplama Araçları ve Verilerin Toplanması

Araştırmanın verileri aşağıdaki ölçme araçları ile toplanmıştır.

- Velilerin çocuk gelişimi ile ilgili hangi konuda daha çok eğitim almak istediklerine dair görüşleri saptamak için araştırmacı tarafından geliştirilen bir anket uygulanmıştır. (Ek3). Anket altı sorudan oluşmaktadır. Anket sayesinde okul öncesi öğretmen ve 3-6 yaş çocuğa sahip ailelerin görüşleri doğrultusunda eğitim paketi hazırlanmıştır.
- Araştırmacı tarafından hazırlanan okul öncesi velilerin ve okul öncesi öğretmenlerinin çocuk gelişimi konusundaki ihtiyaçları doğrultusunda ve yaratıcı drama yöntemi ile hazırlanan bir hizmet içi programının uzman görüşlerinin alınması alanında uzman eğitimcilere mail yolu ile eğitim paketi gönderilmiştir.
- Eğitime katılan okul öncesi öğretmenleri ve veliler için eğitimi değerlendirme formu hazırlanmıştır. (Ek4). Değerlendirme formunda her etkinlikten sonra etkinlik hakkındaki düşüncelerini belirtmeleri istenmiştir.

Araştırmanın Verilerinin Toplanması

- Evren ve örneklem için hazırlanan anket KKTC Milli Eğitim ve Kültür Bakanlığı İlk Öğretim Dairesi Müdürlüğünden onay alınarak (Ek.) belirlenen günde ve saatte okul yöneticilerine teslim edilmiş ve belirtilen süre içerisinde teslim alınmıştır.
- Araştırmanın çalışma grubu bölümü için araştırmacı tarafından hazırlanan eğitim paketi hazırlanan afişle ve sosyal medya kullanılarak katılımcılara tarih ve saat bildirilmiş ve 3gün boyunca toplam 10 saat süren ‘Katılımcıların Yaratıcı Drama İle Tanışması, Okul Öncesi Dönemde Çocukla İletişim, Çocuk Yetiştirmede Olumlu Disiplin Yöntemleri, Okul Öncesinde Cinsel Eğitim ve Okul Öncesi Dönemde Temel Eğitim Kazandırma Eğitimi’ konulu etkinlik paketi uygulanmıştır. Uygulanma sürecinde araştırmacı tarafından her etkinlik bitiminin ardından katılımcılara vermiş olduğu etkinliği değerlendirme forumları, yazılan günlük, etkinlik sürecinde çekilen fotoğraf ve videolarla etkinlik verileri toplanmıştır.

3.4. Verilerin Analizi

Anket yolu ile toplanan veriler yüzde ve frekansları oluşturularak tablo şeklinde verilmiş ve yorumlanmıştır. Hizmet içi eğitim oturumları sonunda elde edilen veriler ve araştırmacının tutuğu günlük verileri tezin alt amaçları doğrultusunda elde edilen bilgiler raporlaştırılarak bulgular ve yorumlar kısmında sunulmuştur.

3.5. Araştırmada Etik

Araştırma verileri toplanmadan önce KKTC Milli Eğitim ve Kültür Bakanlığı İlk ğretim Dairesi Müdürlüğüne araştırmanın konusu ve amacı ile ilgili yazılı bilgi verilmiş ve gerekli izin yazısı alınmıştır (Ek1.).

BÖLÜM IV

BULGULAR ve YORUMLAR

Bu araştırmada bulguları ortaya çıkarmak adına 6 soruluk bir anket, anket sonucu oluşturulan etkinlik paketi ve etkinlik sonucunda katılımcılardan etkinlik değerlendirme forumları ile elde edilen bulgular yorumlanmıştır. Buna ek olarak araştırmacı her etkinlik sonunda günlükler tutarak ve etkinlik esnasında çekilen videolar ile kazanımlara ilişkin yorumlar yapılmıştır.

Yaratıcı Drama Yöntemi İle Okul Öncesi Öğretmen Eğitimi konulu tez için hazırlanacak eğitim çalışmasının içeriğinde okul öncesi öğretmen ve velilerin ocuk gelişimi ile ilgili konuda daha çok eğitim almak istedikleri, belirlenen konular içinde daha fazla vurgulanmasını istediği konular ve belirlenen konular dışında başka hangi konularda bilgi edinmek istedikleri sorularına yanıt aranmıştır.

Yaratıcı Drama Yöntemi İle Okul Öncesi Öğretmen Eğitimi konulu tez için hazırlanan eğitim çalışmasının ilk etkinliğinde katılımcıları yaratıcı drama ile tanışması, etkinliğe katılan diğer katılımcılarla iletişime girmesi, grup üyelerini tanıması, farklı yaş grupları ile iletişim becerilerini geliştirmek ve katılımcıların etkinlikleri yaparken bir birlerine güven duygusunu kazandırmak hedeflenmiştir.

Yaratıcı Drama Yöntemi İle Okul Öncesi Öğretmen Eğitimi konulu tez için hazırlanan eğitim çalışmasının ikinci etkinliğinde katılımcıların okul öncesi dönemde çocukla iletişim konusu işlenmiştir. Etkinlik süresince katılımcıların kendini tanıması, grup üyelerinin bir birleri ile etkileşim içerisinde olup bir birlerine güvenlerinin artması, iletişim becerilerinin önemini fark etmesi, etkili iletişim becerileri, iletişimi etkileyen faktörlerin iletişimde yapılan hataların hayatınızı nasıl etkilediği ve en önemlisi çocuklarımızla iletişimde yapmamız gereken unsurları kazandırmak hedeflenmiştir.

Yaratıcı Drama Yöntemi İle Okul Öncesi Öğretmen Eğitimi konulu tez için hazırlanan eğitim çalışmasının nc etkinliğinde ocuk yetiştirmede olumlu disiplin yöntemleri konusu işlenmiştir. Etkinlik süresince katılımcıların kendini tanıması, grup üyelerinin bir birleri ile etkileşim içerisinde olup bir birlerine

güvenlerinin artması, katılımcıların kendilerini başkalarının yerin koyma becerisini geliştirme, yaşamda karşılaşılabilecekleri değişik durumlara hazır olma becerilerini geliştirme ve çocuk yetiştirmede olumlu ve olumsuz disiplin yöntemlerini kazandırmak hedeflenmiştir.

Yaratıcı Drama Yöntemi İle Okul Öncesi Öğretmen Eğitimi konulu tez için hazırlanan eğitim çalışmasının dördüncü etkinliğinde okul öncesi dönemde cinsel eğitim konusu işlenmiştir. Etkinlik süresince katılımcıların kendini tanıması, grup üyelerinin bir birleri ile etkileşim içerisinde olup bir birlerine güvenlerinin artması, sorgulama ve ifade edebilme yeteneklerinin geliştirebilmeleri, katılımcıların kendilerini başkalarının yerin koyma becerisini geliştirme, yaşamda karşılaşılabilecekleri değişik durumlara hazır olma becerilerini geliştirme, yaratıcılık ve hayal güçlerini geliştirme ve okul öncesi dönemde cinsel eğitim yöntemlerini kazandırmak hedeflenmiştir.

Yaratıcı Drama Yöntemi İle Okul Öncesi Öğretmen Eğitimi konulu tez için hazırlanan eğitim çalışmasının beşinci etkinliğinde okul öncesi dönemde temel eğitim kazandırma eğitimi konusu işlenmiştir. Etkinlik süresince katılımcıların kendini tanıması, grup üyelerinin bir birleri ile etkileşim içerisinde olup bir birlerine güvenlerinin artması, sorgulama ve ifade edebilme yeteneklerinin geliştirebilmeleri, katılımcıların kendilerini başkalarının yerin koyma becerisini geliştirme, neden-sonuç ilişkisi kurabilmeleri, yaşamda karşılaşılabilecekleri değişik durumlara hazır olma becerilerini geliştirme, yaratıcılık ve hayal güçlerini geliştirme ve okul öncesi dönemde temel eğitim kazandırmak hedeflenmiştir.

Tablo 1

Okul öncesi dönem çocuğu (48-72 ay) ailelerinin ve okul öncesi öğretmenlerin yaratıcı drama yöntemlerinin kullanıldığı hizmet içi eğitim etkinlik paketinde aile ve öğretmenlerin hangi konuda daha çok eğitim almak istediklerine dair görüşleri nedir?

	TAMAMEN KATILYORUM		KATILYORUM		AZ KATILYORUM		KATILMIYORUM	
	%	F	%	f	%	f	%	F
Çocuğumla İletişimde Zorluklar Yaşıyorum.	21.4	61	17.5	50	29.5	84	31,6	90
Çocuk Yetiştirmede Olumlu Disiplin Yöntemleri Hakkında Yeterli Bilgiye Sahip Değilim.	12.6	36	29.8	85	36.8	105	20.8	59
Okul Öncesi Dönemde Cinsel Eğitim Konusunda Yeterli Bilgiye Sahip Değilim.	21.8	62	27.0	77	31.6	90	19.6	56
Okul Öncesi Dönemde Temel Eğitimin Kazandırılmasında (Tuvalet / Uyku / Yemek Vb.) Yeterli Bilgiye Sahibim.	31.9	91	28,8	82	24,9	71	14,4	41
TOPLAM	%	100	100		100		100	
	F	285	285		285		285	

Anketin değerlendirmesinde sorulan altı soruya amaçlarda hedeflenen Velilerin çocuk gelişimi ile ilgili hangi konuda daha çok eğitim almak istediklerine dair görüşlere gelen yanıtlarda;

Çocuğumla iletişimde zorluklar yaşıyorum

% 31.6 katılmıyorum, % 29.5 az katılıyorum, % 21.4 tamamen katılıyorum ve % 17.5 katılıyorum cevabını vermiştir. Bu sonuçları göz önünde bulundurduğumuzda ankete katılan kişilerin 285 kişinin 90 ı çocuğuyula iletişimde zorluklar yaşamadığını söylerken, 195 kişi ise katılıyorum, az katılıyorum tamamen katılıyorum diyerek çocuklarıyla iletişimde zorluklar yaşadığı görülmüştür.

Çocuk yetiştirmede olumlu disiplin yöntemleri hakkında yeterli bilgiye sahip değilim

% 36,8 az katılıyorum, % 29.8 katılıyorum, % 20.7 katılmıyorum ve % 12.6 tamamen katılıyorum cevabını vermiştir. Bu sonuçları göz önünde bulundurduğumuzda 285 kişiden 59 kişi olumlu disiplin yöntemleri hakkında yeterli bilgiye sahipken 226 kişi ise katılıyorum, az katılıyorum tamamen katılıyorum diyerek çocuklarını yetiştirmede olumlu disiplin konusunda kendisini yeterli bilgiye sahip olmadığını söylemektedir.

Okul öncesi dönemde cinsel eğitim konusunda yeterli bilgiye sahip değilim

% 31.6 az katılıyorum, % 27.0 katılıyorum, % 21.8 tamamen katılıyorum ve % 19.6 katılmıyorum cevabını vermiştir. Bu sonuçları göz önünde bulundurduğumuzda 285 kişiden 56 kişi okul öncesi dönemde cinsel eğitim konusunda yeterli bilgiye sahip olduğunu söylerken 229 kişi ise katılıyorum, az katılıyorum, tamamen katılıyorum diyerek okul öncesi dönemde cinsel eğitim konusunda yeterli bilgiye sahip olmadıklarını söylemektedir.

Okul öncesi dönemde temel eğitin kazandırılmasında yeterli bilgiye sahibim

% 31.9 tamamen katılıyorum, % 28.8 katılıyorum, % 24.9 az katılıyorum ve % 14.4 katılmıyorum cevabını vermiştir. Bu sonuçları göz önünde bulundurduğumuzda 285 kişiden 41 kişi okul öncesi dönemde temel eğitin kazandırılmasında yeterli bilgiye sahip olmadığını söylerken, 244 kişi ise katılıyorum, az katılıyorum, tamamen katılıyorum diyerek okul öncesi dönemde temel eğitim kazandırılmasında yeterli bilgiye sahip olduklarını söylememişlerdir.

Sizlere uygulanacak etkinlikte yukarıdaki tabloda belirtilen konulardan ilgili hangilerinin daha çok vurgulanmasını istersiniz ?

Alınan cevapların sonucunda çoğunluk soruları boş bırakmış fakat geri kalan katılımcılar önem sırasına göre cinsel eğitim, iletişim, olumlu disiplin yöntemleri, temel eğitim hepsinin de ayrı ayrı önemli olduğunu belirtmiştir.

Sizlere uygulanacak etkinlikte yukarıdaki tabloda belirtilen konulardan dışında başka hangi konuların yer almasını gerektiğini düşünüyorsunuz?

Alınan cevapların sonucunda çoğunluk soruları boş bırakmış fakat geri kalan katılımcılar önem sırasına göre teknolojinin olumlu kullanılması, çocukla verimli vakit geçirme, çocuğa öz bakım kazandırma, çocuğa özgüven artırıcı etkinlikler, arkadaş edinmesini artırıcı etkinlikler, cinsel istismardan koruma etkinlikleri, hayır diyebilme ve kişilik eğitimi konularının yer alması gerektiğini düşünüyorlar.

4.2. Okul öncesi dönem çocuğu(48-72 ay) ailelerinin ve okul öncesi öğretmenlerin görüşlerine yönelik hizmet içi etkinliklerinin içeriği nasıl olmalıdır?

Eğitim paketleri beş farklı konu belirlenip yaratıcı drama teknikleri kullanılarak hazırlanmıştır.

4.2.1. Katılımcıların Yaratıcı Drama İle Tanışması Etkinliği

DERS: YARATICI DRAMA

KONU (TEMA): Tanışma, Tanıma, İletişim ve Güven Çalışmaları

KAZANIMLAR:

Kendini tanıtır.

Grup üyelerini tanıtır.

Farklı yaş grupları ile iletişim becerisinin önemini fark eder.

İletişimin yaratıcı drama çalışmalarındaki önemini fark eder.

Güven kavramından yola çıkarak doğaçlamalar yapar.

SÜRE: 2 saat

ÇALIŞILACAK GRUP: Okul Öncesi Öğretmenleri ve 3-6 Yaş Aileleri (20 Kişi)

ARAÇ-GEREÇLER: sandalye, boş kutu, gözleri bağlamak için mendil.

YÖNTEM VE TEKNİKLER: Drama yöntemi, ısınma teknikleri Doğaçlama, bireysel, ikili, küçük gruplarla Rol Oynama).

HAZIRLIK – ISINMA ÇALIŞMALARI

1. ETKİNLİK

Tüm katılımcılardan mekân içerisinde yürüme ve 3-5 dakika içerisinde olabildiği kadar çok kişiyle el sıkışıp ‘ merhaba, iyi günler, günaydın vb.’ sözcüklerle selamlamaları istenir. Belli bir süre yürüdüktan sonra bu kez karşılaştıkları kişilere kendi adlarını söylemeleri ve karşıdaki kişinin de adını öğrenmeleri yönergesi verilir. Katılımcılara yürümeye devam etmeleri karşılaştıkları kişilere: en çok sevdikleri yemek, tuttukları futbol takımı, kaç çocuklarının olduğu, sevdikleri renk vb. soruları yöneltilmesi, kendisine sorulan sorulara da yanıtlar vermeleri gerektiği söylenir. Çalışma bir süre devam ettikten sonra katılımcılar çember olarak otururlar.

2. ETKİNLİK

Grup daire oluşturacak şekilde ayakta dizilir. Ebe ortaya geçerek parmağıyla işaret ettiği kişiye ‘ sağ veya sol ‘ der. Ebe işaret ettiği kişiye sol derse, işaret edilen kişi kendi solundaki kişinin ismini 3 saniye içinde söylemelidir. Sağ derse, sağındaki kişinin ismini söylemelidir. İsmi yanlış söylerse ebe olarak ortaya geçer. Ebe uzun süre ortada kalınca ya da herkes kendi yanındaki ismini ezberlediğini düşünüp yer değiştirmelerini istediğinde ‘ sağ – sol ‘ diye bağırır. ‘ sağ – sol ‘ dediğinde herkes yer değiştirmek zorundadır.

3. ETKİNLİK

Katılımcılar ikili eşler halinde karşılıklı dizilmeleri söylenir. Soldaki Katılımcılar ‘AYNA’ sağdaki katılımcılar ‘GÖRÜNTÜ’ olur. Görüntü olan katılımcı bir hareket yapar ve ayna da onu taklit eder. Daha sonra roller değiştirilerek oyun tekrarlanır. Etkinlik bittikten sonra daire şeklinde oturulur ve lider etkinlikte ayna olmak mı yoksa görüntü olmak mı daha zor? , görüntü olmak mı yoksa ayna olmak mı hoşuna gitti? Görüntü rolünde hangi hareketleri yapmıştın? Hareketlerinin taklit edilmesi hoşuna gitti mi? Neden gibi sorular sorulur.

4. ETKİNLİK

Katılımcılar etkinlik alanında dağınık bir şekilde yerleşir. Lider katılımcılara söylediği meslekler hakkında canlandırma yaparak alan içerisinde kimse ile göz teması ve iletişime girmeden tek başlarına kalmış gibi söylenen role girmeleri istenir. Katılımcılar belli bir süre liderin söylediği mesleklere büründükten sonra her katılımcının kimseye konuşmada aklındaki mesleği canlandırması istenir. Etkinlik belli bir süre sonra liderin ‘rolünüze devam ederken, etrafınızdaki meslekleri gözlemleyin ve size en yakın meslek grubunun yanında rolünüze devam edin’ der. Belli bir süre kimse birbiriyle konuşmadan kendine en yakın hissettiği mesleğin yanında rolüne devam eder. Daha sonra lider tarafından oyun durdurulur. Lider gruplaşan kişilerin mesleklerini teker teker sorar ve gerçekten de doğru guruplaşp guruplaşmadıklarının hep birlikte tartışılır. Daha sonra lider, ‘ büründükleri rolün zorluk ve statü derecesine göre kendini sıraya koymasını ister ‘. Herkes dizildikten sonra hangi mesleğin basamağın hangi kısmında, neden o basamakta olduğu ile ilgili grup ile tartışılıp basamakların doğru oluşup oluşmadıklarının yorumları yapılır.

5. ETKİNLİK

Katılımcılar birbirlerinin elinden tutarak tek sıra oluştururlar. En önde bulunan kişinin gözleri açık olur ve diğer kişiler ise gözlerini kapatırlar. En önde gözü açık bulunan kişi tüm grubu mekan içerisinde güvenli bir biçimde gezdirmeye çalışır. Katılımcılar en önde bulunan kişinin yönlendirmelerini dikkate alarak gözlerini açmadan hareket ederler. Belli bir süre sonra lider katılımcılardan eş olmalarını ister. Lider, zemin üzerine çeşitli nesnelere bırakır ve eşlerin bu nesnelere değmeden mekân içerisinde dolaştırmalarını ve güven içerisinde bitiş noktasına getirmeleri istenir. Bir süre sonra rollerin değişmesini ve gözleri açık olan kişinin kapatmasını ve gözü kapalı olan kişinin de komut vererek eşini güvenli bir biçimde bitiş noktasına ulaştırması istenir.

4.2.2. Okul Öncesi Dönemde Çocukla İletişim Etkinliği

DERS :YARATICI DRAMA

KONU (TEMA): Tanışma, İletişim, İşbirliği ve Güven Çalışmaları

KAZANIMLAR:

Kendini değerlendirir.

Grup üyelerini tanır.

Farklı yaş grupları ile iletişim iletişim becerisinin önemini fark eder.

İletişimin yaratıcı drama çalışmalarındaki önemini fark eder.

İletişimin yaratıcı drama çalışmalarındaki önemini fark eder.

Güven kavramından yola çıkarak doğaçlamalar yapar.

Etkili iletişim de önemli faktörleri bilir.

SÜRE: 2 saat

ÇALIŞILACAK GRUP: Okul Öncesi Öğretmenleri ve 3-6 Yaş Aileleri (20 Kişi)

ARAÇ-GEREÇLER: A4 kâğıdı, kalem, sandalye.

YÖNTEM VE TEKNİKLER: Drama yöntemi, (ısınma teknikleri, Doğaçlama (bireysel, ikili, küçük gruplarla), Rol Oynama).

HAZIRLIK – ISINMA ÇALIŞMALARI

1. ETKİNLİK

Katılımcıların sayısına göre olan sandalyeler halka şeklinde dizilir ve katılımcılardan sandalyelerin üstüne çıkması istenir. Hiçbir şekilde konuşmadan ve sandalyeden yere inmeden 3 dakika içinde alfabetik sıraya geçmesi istenir. 3 dakika bitiminde en baştan başlayarak isimler tekrarlanır.

2. ETKİNLİK

Katılımcılardan ikişerli grup oluşturması istenir. Katılımcıların sırt sırta geçmesi ve kol kola geçmesi istenir. Tüm gruplar etkinliği yaptıktan sonra 2.aşama olarak aynı hareketi yere oturup yerde yapmaları, sonra ayağa kalkmaları istenir. Etkinlik tamamlandıktan sonra 3. Aşama olarak grupların beşerli gruplar haline gelip yere oturup sırt sırta vermeleri sonar da kol kola geçip birlikte ayağa kalkmaları istenir. 4. Aşama olarak grupların onarlı grup haline gelip aynı etkinliği sürdürmeleri istenir ve lider katılımcılara' kendi aralarında bir takım lideri seçip onun yönlendirmesine izin verirseniz işiniz

daha kolay olacaktır.’ der ve son olarak tüm grupların birleşmesi ve sırt sırta verip ayağa kalkması istenir.

3. ETKİNLİK

Lider katılımcıların sayma yoluyla 3 gruba ayrılmasını ister. 1.grubun çekirdek ailede anne. 2.grubun sürekli iletişimi engelleyen çocuk (parazit)3. Grubun da baba yı temsil edeceği açıklanır. 1.grupla 3. Grup karşılıklı yüz yüze gelecek ve aralarında 2. Grup olacak şekilde birbirlerine paralel dizilirler. Amaç, anne liderin verdiği bilgileri çocuklara (parazit) takılmadan babaya aktarmasıdır. Çocuklar (parazit) ise ses ve hareketle babaya gidecek olan bilgileri engellemeye çalışacaktır. Lider toplam 4 bilgi cümlesi vereceğini bunlardan ilk ikisini 1. Gruba (anne) söyleyeceğini sonar 1.grubla 3. Grubun yer değiştireceğini ve diğer 2 bilgi cümlesini de 3. Gruba aktarması için vereceğini söyler.

Liderin cümleleri.

- Ağaç yaş iken eğilir.
- Çocuklar dünyanın en büyük servetidir.
- Çocukların nasihatten çok, iyi örneğe ihtiyaçları vardır.
- Çocuklar donmamış beton gibidirler üzerine ne düşerse iz bırakır.
- Çocuğa verilebilecek en güzel şey zamandır.

4. ETKİNLİK

Katılımcılar daire şekline geçer ve lider ortada bir katılımcı ile birlikte dir. Katılımcıdan elini takip etmesini ister. Katılımcı elini takip ederken lider ‘seç’ der ve ortadaki katılımcı daire şeklinde kendine en yakın katılımcıya elini gösterir ve daire şeklindeki katılımcı ortadaki katılımcının elini takip etmeye başlar. Bir süre sonra lider ‘seç’ der ve bir kişi daha el takip etmeye başlar ve böylece bir birinin elini takip eden zincirler oluşur.

5. ETKİNLİK

Katılımcılardan biri anne veya baba olur. Anne veya baba çocuğun istediğini yapmamaya çalışacak ve onu ikna etmeye çalışacak, çocuk ise anne baba ne

yaparsa yapsın ikna olmamaya çalışacak belli bir süre etkinlik devam ettikten sonra roller değişecek ve bu kez çocuk anne ve babayı ikna etmeye çalışacak.

6. ETKİNLİK

Lider tarafından sohbet başlatılır. İletişimin amacı sorunlarımızı çözmek ve gereksinimlerimizi karşılamaktır. Etkili iletişim nasıl kurulur? Katılımcılardan gelen cevaplar doğrultusunda etkili iletişimde önemli faktörlerin neler olduğu ve iletişimde yapılan hatalar hakkında sohbet edilir ve kağıtlara yazılır ‘kendini tanımak, empati kurabilmek, hoşgörülü ve önyargısız olmak, beden dili,göz kontağı hitap, ses tonu, karşımızdakini etkin ve ilgili dinlemek veya iletişim hatalarının emir vermek, tehdit etmek, uyarmak, konuyu saptırmak öğüt vermek, alay etmek, nutuk çekmek vb’ . Lider katılımcılardan beşerli guruplar oluşturmalarını ve kâğıtta yazdığımız etkili iletişim faktörlerinden ve iletişimde yapılan hatalardan örnekler düşünüp grup olarak bunlardan bir tane seçip doğaçlama yapmaları istenir. Lider her gruba bir kağıt dağıtır ve kağıdın üzerinde kahramanlar yer, zaman ve gerilim anı belirlenip başlangıç noktasından etkinlik başlıyor. Etkinlikte mutlaka herkesin rolü oluyor. Katılımcılara etkinlik üzerinde tartışmaları için yeterli süre tanınır ve etkinlik başlatılır. Tüm gruplar etkinliği tamamladıktan sonra etkinliğin değerlendirilmesi yapılır.

4.2.3. Çocuk Yetiştirmede Olumlu Disiplin Yöntemleri Etkinliği

DERS : YARATICI DRAMA

KONU (TEMA): Tanışma, Tanıma, İletişim ve Güven Çalışmaları

KAZANIMLAR:

Kendini tanıtır.

Kendini başkalarının yerine koyma becerisi gelişir.

Yaşamda karşılaşılabilecek değişik durumlara hazır olma becerisini arttırır.

Grup üyelerini tanıır.

İletişimin yaratıcı drama çalışmalarındaki önemini fark eder.

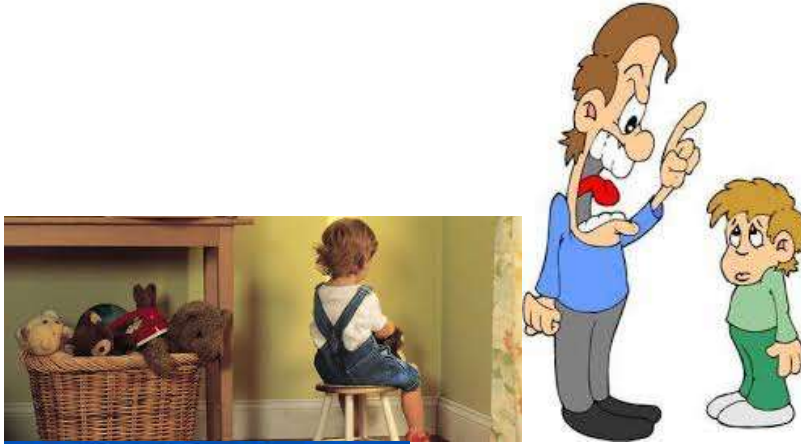
Güven kavramından yola çıkarak doğaçlamalar yapar.

SÜRE: 2 saat

ÇALIŞILACAK GRUP: Okul Öncesi Öğretmenleri ve 3-6 Yaş Aileleri (20 Kişi)

ARAÇ-GEREÇLER: 5 adet olumsuz disiplin görseli

YÖNTEM VE TEKNİKLER: Drama yöntemi, (ısınma teknikleri, Doğaçlama (bireysel, ikili, küçük gruplarla), Rol Oynama)

Şekil 1.

HAZIRLIK – ISINMA ÇALIŞMALARI

1. ETKİNLİK

Katılımcılardan hiç tanımadıkları kişilerle eş olmaları istenir ve eşleriyle el sıkışmaları istedir. Daha sonra gözlerini kapatıp lider tarafından belirlenen sayı kadar geri adımlarla birbirlerinden uzaklaşıp dururlar. yine liderin uyarısıyla gözleri kapalı olarak birbirlerine doğru yürüyüp yeniden aynı eşleriyle el sıkışmaya çalışırlar.

2. ETKİNLİK

Katılımcılar eşler oluşturur. Eşlerden birincisi kuklacı, diğeri de kukladır. Kuklacı ve kukla arasında görünmeyen ipler olduğu varsayılır. Bu ipler kuklacının elindedir. Birbirlerinden belirli uzaklıkta duran eşlerden kuklacı olan katılımcılar kuklaların eline bakar ve ipi çekerse, karşısındaki kukla buna yanıt veren uygun hareketi gerçekleştirir. Yani elini kuklacının çektiği yöne doğru uzatır. Kuklacı kuklanın başına bakıp ipi çekerse, kukla başını kuklacının gösterdiği yöne doğru (aşağı-yukarı , sağa-sola , öne- arkaya) hareket ettirir. Kuklacı kendi isteğine bağlı olarak kuklanın neresinin hareket edeceğine karar verir. Daha sonra roller değişir.

3. ETKİNLİK

Katılımcılar eşleşir. Biri heykeltıraş rolündedir. Diğer katılımcı ise kil. Heykeltıraş olan elleri ile diğerine istediği biçimi verir. Diğer katılımcı, kendisine verilen şekli muhafaza eder ve bozmaz. Ancak heykeltıraş ona şekil verirken kıpırdayabilir. Daha sonra roller değişir. Heykeltıraş olan kil, kil olan heykeltıraş olur.

4. ETKİNLİK

Lider, katılımcılardan 5 erli grup olmalarını ister ve katılımcılara ‘aile ‘ sözcüğünü konu olarak seçtiğini söyler. Burada heykel, katılımcıların konuyu bedeniyle göstermesidir. Yani bir imge yaratmasıdır. Gruplar ‘aile’ sözcüğünün heykelini düşündükten sonra guruplar halinde etkinliği yapar. 1. Grup ‘Aile’ deyince akıllarına gelen ilk hareketi yapıp heykel gibi donarak

birkaç saniye kalırlar. 1. Grup aile sözcüğünün imgesini gösterdikten sonra lider, diğer katılımcılara 1. Grup biraz önce gösterdiği aile heykellerden nasıl bir aile heykeli olduklarının yorumunu yapmalarını ister. Daha sonra 2. Grubun ortaya geçerek heykel olurlar ve tüm gruplar bitene kadar aile heykeli oluşturulup üzerine yorumlar yapılır. tek tek heykel gösterimi bittikten sonra eğitimci tüm heykellerden yeniden ortaya gelip oluşturdukları heykelleri toplu halde sergilemeleri istenir. Böylece her grup kendi yarattığı heykelle konu üzerindeki düşüncesini sergileyerek sözsüz iletişim kurar.

5. ETKİNLİK

Lider tarafından hazırlanan 5 olumsuz disiplin yaklaşımı görseli katılımcılar tarafından gözlemlenir ve katılımcılar beşerli grup oluştururlar. Her gruba farklı olumsuz disiplin görseli verilir ve aynı görseldeki gibi sırayla tablo olmaları istenir. Gruplar birbirlerinin olumsuz disiplin tablosunu gözlemledikten sonra hazırlanan tablonun bu sorunu temsil ettiğine ortak karar vermelidir. Daha sonra lider, heykellerden tablodaki yerlerini ve duruş biçimlerini iyice öğrenmelerini ister. Diğer gruplarla tablodaki sorunun ne olduğu hakkında tartışılıp sorunun ortadan kalktığına olabilecek ideal ortamın tablosunu oluşturmaları istenir. Tüm katılımcılar oluşturulan yeni tablonun düşüncelerindeki ideal ortamı yarattığını kabul edene kadar tablo üzerinde çalışılır. Etkinlik tüm katılımcılar tablolarını oluşturduktan sonra sona erer.

4.2.4. Okul Öncesi Dönemde Cinsel Eğitim Etkinliği

DERS: YARATICI DRAMA

KONU (TEMA): Tanışma, Tanıma, İletişim ve Güven Çalışmaları

KAZANIMLAR:

Kendini tanıtır.

Yaşamda karşılaşılabilecek değişik durumlara hazır olma becerisini arttırır.

Grup üyelerini tanıır.

İletişimin yaratıcı drama çalışmalarındaki önemini fark eder.

Güven kavramından yola çıkarak doğaçlamalar yapar.

Yaratıcılık ve hayal gücü gelişir.

Sorgulama ve ifade edebilme yeteneği gelişir.

SÜRE: 2 saat

ÇALIŞILACAK GRUP: Okul Öncesi Öğretmenleri ve 3-6 Yaş Aileleri (20 Kişi)

ARAÇ-GEREÇLER: bilgisayar, müzik

YÖNTEM VE TEKNİKLER: Doğaçlama (bireysel, ikili, küçük gruplarla), Rol Oynama

HAZIRLIK – ISINMA ÇALIŞMALARI

1. ETKİNLİK

Grubun tümü ikişerli eşleşir. Eşlerin kim olduğu belirlendiğinde müzikle dans ederken ve müzik kesildiğinde herkes hızla eşini bulmak ve onunla sırt sırta gelip yere oturmak zorundadır.

2. ETKİNLİK

Katılımcıların bir kısmı el ele tutuşur eşleşir. Katılımcılardan biri anne biri baba olup el ele tutuşup ev oluştururlar. Katılımcıların bir kısmı ise evlerin içinde kalan çocuk olurlar. Ortada bir çocuk ise evsiz kalır ve ortada kalan çocuk ‘değiş’ dediğinde evleri olan çocuklar evlerini değiştirmek zorunda kalır. Evsiz olan çocuk evi olan çocuklar yer değiştirdiği sırada boş kalan eve girmeye çalışır.

3. ETKİNLİK

Katılımcılar daire şekline alır. Ve ellerine bir taş verilir. Onlara ellerinde tuttukları nesnenin pırlanta bir yüzük olduğu söylenir. Nesne o güne kadar görülen en güzel mücevherdir. Lider sırayla o nesneyi ellerine almalarını, ona ayrıntılı olarak bakmalarını, ona bir tepki göstermelerini daha sonra da nesneyi yanındakine vermelerini söyler. Seçilen katılımcıların tamamının kendilerine söylenenleri yaptıktan sonra lider nesnenin şimdi onun yumuşak tüylü bir kedi olduğunu söyler. Bir cüzdan, bir bıçak veya ağzına kadar su dolu bir bardak gibi farklı nesnelere çalışmaya devam edilir.

4. ETKİNLİK

Katılımcılardan 4 gönüllü seçilir. Lider tarafından belirlenen roller (öğretmen, kız çocuk, erkek çocuk, anne) hikâyeyi canlandırılması istenir. Lider hikâyeyi anlatır. Melis ve Efe evcilik oynarken bedenlerindeki

farklılıklar hakkında konuşmaya başlıyor. Efe pipisini, Melis kukusunu gösteriyor. Tesadüfen öğretmen çocukların yayına gider....'diyerek öğretmenin çocuğa nasıl davranması gerek anne okula geldiğinde öğretmen anneye ne söylemeli? Hikâyeyi tamamlamaları istenir. Hikâye devam ederken oyun dondurulur ve izleyici pozisyonunda olan katılımcılara oyun hakkında sizce nasıl olmalı diye sorup konu hakkında fikir sahibi olanın kendi düşüncesiyle oyun tekrar canlandırılır. Daha sonra lider 2. hikâyeyi anlatır. Efe babası gibi tıraş olmak ister ve gizlice babasının tıraş köpüğünü ve tıraş bıçağını alıp yanağını kesmeye çalışır diyerek 2. drama çalışmasını başlatır.

4.2.5. Okul Öncesi Dönemde Temel Eğitim Kazandırma Etkinliği

DERS: YARATICI DRAMA

KONU (TEMA): Tanışma, Tanıma, İletişim ve Güven Çalışmaları

KAZANIMLAR:

Kendini tanıtır.

Grup üyelerini tanır.

İletişimin yaratıcı drama çalışmalarındaki önemini fark eder.

Güven kavramından yola çıkarak doğaçlamalar yapar.

Neden – Sonuç ilişkisi kurabilme.

Grupla birlikte hareket edebilme.

Yaşamda karşılaşılabilecek değişik durumlara hazır olma becerisi kazanma.

SÜRE: 2 saat

ÇALIŞILACAK GRUP: Okul Öncesi Öğretmenleri ve 3-6 Yaş Aileleri(20 Kişi)

ARAÇ-GEREÇLER:

YÖNTEM VE TEKNİKLER: Doğaçlama (bireysel, ikili, küçük gruplarla), Rol Oynama

HAZIRLIK – ISINMA ÇALIŞMALARI

1. ETKİNLİK

Katılımcılar yan yana ya da daire biçiminde oturur. Biri adını söyler. Onun solunda oturan, ilk başlayanın adını ve kendi adını söyler. Onunda solunda oturan ilk ikisinin adlarını ve kendi adını söyler. Böylece en sondaki

katılımcı, kendisinden önce gelen tüm katılımcıların isimlerini ve kendi ismini söylemeye çalışır.

2. ETKİNLİK

Katılımcılar liderin anlattığı olayların pantomim çalışmaları yapılıır.

- İçinde kazağını bıraktığınız büyük bir odaya girdiniz.
- Karanlık bir dolapta yün kazağınızı arıyorsunuz
- Birden mutfaktan pasta kokusu almaya başladınız
- Mutfağa doğru yürürken farklı kötü bir koku duyup ne olduğunu bulmaya çalıştınız.
- Kapıyı açtınız ve dışarıda yangın olduğunu fark ettiniz. vb.

3. ETKİNLİK

Etkinlik başında katılımcılar şişirilen balonlara isimlerini yazarlar ve balonları kaldırıp isimlerini söylerler. Balonları daire içerisine bırakıp müzik açılır. Müzik durduğunda herkes bir balon alıp üzerinde ismi yazan kişiye balonu teslim eder.

4. ETKİNLİK

Lider katılımcılara bir rulo tuvalet kâğıdını verir. Rulodan istedikleri sayıda parça kopartıp almalarını ister. Herkes kâğıtlarını aldıktan sonra, lider sırasıyla her katılımcının koparttığı kâğıt parçasının sayısı kadar kendi hakkında bir şeyler söylemesini ister. Her katılımcının kendi hakkında en az bir şeyi diğer katılımcılarla paylaşmasıyla katılımcıların birbirlerini daha iyi tanımaları hedeflenir.

5. ETKİNLİK

Lider, katılımcılardan kendileri hakkında 3 gerçek 1 yalan söylemelerini ister. Lider, diğer katılımcılardan söylenen yalanın bulmalarını ister. Yalan bulununca etkinlik diğer katılımcıya geçer. Etkinliğin tam anlaşılması için etkinliğe ilk lider başlar.

6. ETKİNLİK

Lider tarafından 3 temel eğitim becerisi belirlenir ve 3 olay kartı hazırlanır. Seçilen ailelerden kartta yazan olay ve davranışın canlandırılması istenir. Canlandırılan hikâye izleyen katılımcılar tarafından yorumlanır ve davranışın nasıl düzeltilebileceği hakkında fikirleri sunulur. Fikri olan kişi kimin davranışını değiştirirse oyunun akışı olumluya çevrilecekse fikir sahibi olan katılımcı o kişinin rolüne geçer.

1. Temel Eğitim Beceri Kartı: Tuvalet

Yer: Ev

Zaman: Öğlen

Kişiler:

Büyük Anne: Baskıcı, dominant ve her şeyi bildiğine inanan

büyükbaba: inatçı, rahat

2 Yaşında Çocuk: Çekingen içe kapanık

Gerilim Anı: Tuvalet Eğitimi Vermek İsteyen Bir Büyük Anne Hazır Olmadığını Düşünen Bir Büyük Baba Ve Tuvaletini Tuvalete Yapmaktan Korkan Bir Çocuk

2. Temel Eğitim Beceri Kartı: Uyku

Yer: Ev

Zaman: Akşam

Kişiler:

Anne: Kendinden emin, inatçı, bilgili

Baba: Çocuğuna düşkün, korumacı, tutarsız

5 Yaşında Çocuk: İnatçı, aktif

Gerilim Ani: Kendi yatağında yatmak istemeyen bir çocuk, çocuğunun her dediğini yapan bir baba ve çocuğunu kendi odasında uyumaya ikna etmeye çalışan bir anne.

3. Temel Eğitim Beceri Kartı: Beslenme

Yer: Bahçe

Zaman: Sabah

Kişiler:

Anne: Bilgili, kendinden emin

BÜYÜK ANNE: Torununa düşkün, her istediğini yapan, korumacı, 3 yaşında çocuk: İnatçı, çekingen

Gerilim Anı: halen daha kendi başına yemek yiyemeyen bir çocuk büyük anne ve anne çocuğun yemek yiyememesi hakkında tartışması

4.3. Uygulanan hizmet içi eğitim çalışması konusunda okul öncesi öğretmenin ve ailelerin görüşleri nelerdir?

4.3.1. Katılımcıların Yaratıcı Drama İle Tanışması Etkinliğinin Değerlendirilmesi

Katılımcılara etkinlik sonrasında yaşadıklarından ve yaptıklarından yola çıkarak etkinliğe gelmeden önce düşündüklerini ve oturum gerçekleştikten sonra oluşan düşüncelerini ‘düşündüm, yaptım, hissettim, olsaydı ‘ cümlelerini kurarak belirtmelerini istenmiş ve bunun sonucunda katılımcılar etkinliğe gelmeden önce sadece birisinin gelip konuşup kendilerinin de dinleyeceğini düşündüklerini, eğitici ve bilgi verici bir eğitim olacağını düşündüklerini söyleyen katılımcıların yanı sıra eğitime eşinin zoruyla katılan ve hafta sonunu boşa harcayacağını düşünen ve etkinlik sonrası tamamen eğlendikleri ve eğitici olduğunun söyleyip şaşırarak katılımcılar olduğu da değerlendirme formu sonucunda ortaya çıkmıştır. Yaptım ve hissettim cümlesini kuran katılımcılar, etkinlik sırasında liderin tüm söylediklerini severek yaptığını, eğlendiklerini, kendilerini mutlu, güvende ve farklı hissettiklerini belirtmişlerdir. Olsaydı cümlesinde ise katılımcıların çoğunluğu daha fazla kişinin bu etkinliklere katılmasını, eşlerinin de yanında olmasını istediklerini belirtmişlerdir.

4.3.2. Okul Öncesi Dönemde Çocukla İletişim Etkinliğinin Değerlendirilmesi

Katılımcılara etkinlik sonrası ‘ çocuğunuzla iletişim kurabilme konusunda yeni öğrendiğiniz / edindikleri bilgileri ’ yazmaları istenmiştir. Bunun sonucunda katılımcılar özellikle göz teması kurması gerektiğini, anne baba kendi aralarında ağız birliği yapmaları gerektiğini, çocuklarına her zaman hayır demenin otorite olmadığını gerçekten çocuğunun ne istediğini anlaması gerektiğini, çocuklarını dinlemelerini, konuşurken onların hizasına inip göz teması kurması gerektiğini öğrendiklerini belirtmişlerdir.

4.3.3.Çocuk Yetiştirmede Olumlu Disiplin Yöntemleri Etkinliğinin Değerlendirilmesi

Katılımcılara etkinlik sonrası ‘ çocuk yetiştirmede olumlu disiplin yöntemleri hakkında yeni öğrendiğiniz/ edindikleri bilgileri ‘ yazmaları istenmiştir. Bunun sonucunda katılımcılar çocuklarını sürekli korumaya çalışırken onların özgürlüklerini kısıtladıklarını, sürekli onları yanlarında tutmak için başka kişilerle onları korkutarak bir yandan da çocukların öz güvenlerini sağlamalarında zorluk yaşattıklarını fark ettiklerini ve disipline edebilmek için sürekli ceza vermek yerine onlarla göz teması kurup uzlaşma yoluna girmeleri gerektiğini belirtmişlerdir.

4.3.4.Okul Öncesi Dönemde Cinsel Eğitim Etkinliğinin Değerlendirilmesi

Katılımcılara etkinlik sonrası ‘ çocuğunuzun cinsel eğitim konusunda yeni öğrendiğiniz/ edindikleri bilgileri’ yazmaları istenmiştir. Bunun sonucunda katılımcılar çocuklara cinsellik hakkında sordukları soruları onları utandırmadan, korkutmadan, yanlış bilgi vermeden cevap vermeleri gerektiğini, çocukların sordukları soruya cevap veremiyorlarsa ya birlikte araştırmaları gerektiğini veya bilen tecrübeli bilirkişilere sormaları gerektiğini, cinsel organlarının gerçek isimle hitap etmeleri gerektiğini, cinsel organlarının özel olduğunu ve o organlarını kimseye göstermemeleri gerektiğini öğrendiklerini belirttiler.

4.3.5. Okul Öncesi Dönemde Temel Eğitim Kazandırma Etkinliğini Değerlendirmesi

Katılımcıların etkinlik sonrası ‘ çocuğunuzun temel eğitimin (uyku / beslenme / tuvalet vb.) yeni öğrendiğiniz / edindikleri bilgileri’ yazmaları istenmiştir. Bunun sonucunda katılımcılar çocukların bu eğitimleri kazanırken anne ve babaların birlikte karar vermesi gerektiğini, kararlı olmaları gerektiğini ve çocuklarının hazır olunuşluğunu göz önünde bulundurması gerektiğini, tuvalet eğitiminde çocuğu korkutmadan ve zorlamadan yaklaşmaları gerektiği, uyku vaktinde herkesin kendi odasında kendi yatağında yatması gerektiğini ve yemek yerken çocuğun kendi başına yemek yemesi ve ailenin çocuğu zorlamadan yemeğini yemesine izin vermesi gerektiğini öğrendiklerini belirtmiştir.

4.4. Uygulama Süreci Boyunca Drama Liderinin İzlenimleri ve Görüşleri

1. Gün Eğitim Etkinliği

Katılımcılar Mağusa bölgesinde bulunan Vadili, Turunçlu, Akdoğan ve Pile bölgesinde ikamet eden ve bir kısmı birbirlerini tanımaktaydı. Katılımcıların bir kısmı yaratıcı drama hakkında bilgi sahibi olmadıklarını belirterek etkinliğin sadece düz anlatım tarzında gideceğini düşünerek geldiklerini dile getirmiş ve etkinliğe başlarken biraz tedirgin olmuşlar ve ilk etkinliğe başlandı. Katılımcılar birbirlerini tanıdığı için tanışma etkinlikleri kısa sürdü. Daha sonra ‘ayna ve görüntü’ etkinliği yapıldı ve etkinlikte katılımcılar birbirlerinin şekline bürünürken eğlenceli bir ortam oluştu. Bir sonraki etkinlikte katılımcılar artık tamamen etkinliğe kendilerini kaptırmış ve uyum içerisinde etkinlikler devam etmiştir. Birinci etkinlikte en önemli etkinlik gözleri kapalı eşlerine güvenerek belirlenen engellere takılmadan güven içerisinde bitiş çizgisine ulaşmaktı ve güven içerisinde görevlerini başarı ile son bulmuştur.

2. Gün Eğitim Etkinliği

Katılımcılar etkinliğe gelirken bir önceki günden daha heyecanlı ve neşeli bir şekilde gelmiş ve bu günkü etkinlikleri merak ettiklerini dile getirmişlerdir. Katılımcılar 2. Gün etkinliklerinde iletişimin önemini, çocukla iletişimde yapılması gereken ve yapılmaması gereken unsurlar hakkında etkinlikler uygulanmış ve katılımcılar etkinlikleri uyguladık sonra neler yapması gerektiğinin farkına vardıkları değerlendirmeler sonucu gözlenmiştir. Yine aynı gün 1 saatlik aradan sonra çocuk yetiştirmede olumlu disiplin yöntemleri hakkında etkinlikler düzenlenmiştir. Bu etkinliklerle katılımcılar olumsuz disiplin davranışları görselleri gözlemlenir ve gruplar oluşturularak fotoğraftaki görseller gibi sırayla fotoğraf kareleri oluşturulup görseller hakkında konuşup tartışılıp ideal ortamın tablosu oluşturulmuştur. Etkinlikler uygulandıktan sonra değerlendirilmeler yapılmıştır.

3. Gün Eğitim Etkinliği

Katılımcılar etkinlik için hazır bir şekilde alana yerleşmiştir. Etkinlik okul öncesi dönemde cinsel eğitim konusu işlenmiş ve canlandırmalar yapılarak etkinlik hedefine ulaşılmıştır. 1 saatlik aradan sonra son etkinlik olan okul öncesi dönemde

temel eğitimi kazandırma eğitimi olarak ısınma etkinlikleri, güven çalışmaları yapılmış ve arkasından temel eğitimi kazandırma eğitimi için canlandırma etkinlikleri yapılmış ve etkinliklerden sonra değerlendirmeler yapılmıştır.

Eğitim paketini kısaca özetleyecek olursak; yapılan tün etkinliklerde yaratıcı drama yöntemleri kullanılarak ailelerin kendilerini tanımalarına, çocuğunun kişiliğini farkına varmasına, empati duygularının daha fazla gelişmesine, çocuklarının gelişimlerinde farkındalık yaratmak, birbirlerine güven duyguları gelişmesini sağlayarak kalıcı ve eğlenceli bir eğitim düzenlenmesi hedeflenmiştir.

BÖLÜM V

TARTIŞMA

Araştırmanın bulguları göz önünde bulundurularak tartışmaya yer verilmiştir.

Araştırma sonrasında yaratıcı drama yöntemini kullanarak hazırlanan aile eğitim programını uygulayan yirmi kişilik çalışma grubu katılımcıları etkinlik öncesi ve sonrasındaki yaratıcı drama yöntemi; çocukla iletişim, çocuk yetiştirmede olumlu disiplin yöntemleri, okul öncesi dönemde cinsel eğitim, temel eğitim kazandırma konularına ilişkin değerlendirmelerin geri dönütlerinde olumlu yönde anlamlı bir artış görülmüştür.

Çalışma grubundaki ailelerin çocuklarıyla zaman içerisinde yaşamda karşılaşılabilecekleri değişik durumlara hazır olma, çıkabilecek problemlere karşısında sağlıklı ve doğru bir biçimde bilinçli bir ebeveyn davranışı sergileyebilen, yaratıcı çözümler üretebilmeyi sağlamak amacıyla hazırlanmış olan eğitim paketi programında yaratıcılığın akıcılık yönünü destekleyen kazanımlar bulunmaktadır.

Çalışma grubundaki ailelerin bu kazanımları elde edebilmesi için oluşturulan yaratıcı drama etkinlik paketinde; yaratıcı düşünebilme, etkinliklerde kendini rahat ifade edebilme, beden dilini kullanabilme, grup üyelerini tanıma ve onlara güvenme, empati becerisini geliştirme, yaşamda karşılaşılabilecek problemlere farklı çözüm yolları bulma ve farklı fikirler ortaya çıkarma becerilerini geliştiren çeşitli etkinliklere yer verilmiş ve yaratıcı etkinlikler uygulanmıştır.

İnsan davranışlarının değişmesi ve gelişmesinde yaşantıların önemli bir yeri vardır. Eğitim, bir bütünlük içerisinde bireylerin duyuşsal, devinişsel ve bilişsel olarak en uygun ve ileri düzeyde yetiştirilmesini amaçlar. Bu bütünlük ile insanın yaşadığı çevre arasında bir iletişimin kurulması, denge ve uyumun oluşturulması gerekir (Adıgüzel, 2015). Bu yönüyle araştırma okul öncesi çocukların davranışlarının değişmesi ve gelişmesi açısından araştırmayı destekler niteliktedir. İletişim, öğrenme ve öğretme süreçlerinde gerçekleştirilen tüm etkinlikleri kapsamaktadır. Yaratıcı drama çalışmalarında da amaçlanan, liderin, önceden belirlenip planlanan konularla ilgili yapılan çalışmalarda katılımcılara, yaşantılara

dayalı kalıcı olabilecek davranış değişikliklerine rehberlik etmek ve öngörülen bir davranışı geliştirmektir. Bu durum, iletişimin asıl amacıyla da örtüşmektedir. Bu bağlamda yapılan etkinlikler araştırmayı destekler niteliğindedir.

Yaratıcı drama süreçlerindeki tüm canlandırmalar çeşitli duygu ve düşüncelerin katılımcılar arasında paylaşımına dayalıdır. Bu süreçlerde bir ortaklaşma veya karşılıklı etki sağlama söz konusudur. Yaratıcı drama çalışmalarının özünde birlikte üretme ve paylaşma isteği vardır (Adıgüzel, 2015). Bu ifadelerle göre katılımcıların yaratıcı drama yöntemi ile yapılan etkinliklerde katılımcıların grupla birlikte uyum ve paylaşım içinde olma isteğinin artmasının araştırmanı niteliğini desteklediği söylenebilmektedir.

Çocukların, kendilerine güvenli, kendilerini geliştirip gerçekleştirebilen, bağımsız olabilen, manipülasyona düşmeyecek kişilikler geliştirmeleri, kendileriyle birlikte çevresini de biçimlendirebilen, kendini dış dünyaya, birlikte yaşadıklarına, tüm insanlara açık tutan, kendini yalnızca bugün için değil, yarın içinde hazırlayabilen ve çevresine ve topluma karşı sorumluluk duyan, üretken olabilen, dengeli ama coşkulu, akıllı ve duyarlı olmaları us ile us-dışı alanlarının birlikte eğitilmesine bağlıdır (San, 2017). Bu ifadelerle dayanılarak etkinlik süresince katılımcıların kendilerini güvende, bağımsız ve kendi fikirlerini ifade etme becerilerinin geliştirmesi bakımından araştırmanın bulgularını desteklediği söylenebilmektedir.

Aile eğitimi alan aileler; kendilerini iletişim becerilerine sahip kişiler olarak görmektedir. Aile eğitimi ile birlikte iletişim becerilerinin geliştiği yapılan değerlendirmede ortaya konmuştur. İletişim konusunda aile eğitimine katılan aileler; empati yapma duygusunun geliştiği, beden dilinin kullanımının arttığı ve dinleme becerisinin geliştiği söylenebilir. Yine bir araştırmada; (Ay,2015) ‘ Aile eğitimi kurslarının yetişkin eğitimi bağlamında etkinliğin değerlendirilmesi’ konusunda kazanım elde ettiklerini belirtmiş. Bu haliyle araştırmacı ile benzerlik göstermektedir.

(Ay, 2015) ‘ Aile eğitimi kurslarının yetişkin eğitimi bağlamında etkinliğin değerlendirilmesi’ konulu tezinde de bahsettiği gibi ailelerin çocukları için yapabileceklerinin sınırlı olduğunu, kendilerinin de her insan gibi hata yapabileceklerini söylemektedir fakat bilinmelidir ki hiçbir aile çocuğuna bile isteye

olumsuz bir davranışta bulunmaz. Sadece aileler doğru bildiği yanlışlar yüzünden çocuklarına hatalı bir tutum sergileyebilir. Bu sebeple hatalarını en aza indirmek için çocuk gelişimi konusunda bilgilenmeleri, çocuğun başarılı olmasında çocuğun potansiyeli ve hazır bulunuşçuluk düzeyinin önemli olduğunu vurgulayan ailelerin olması yönüyle araştırmacı ile benzerlikler bulunmaktadır.

Anne babalar çocuklarıyla iletişimde zorluklar yaşamaktadır. Aileler çocuklarına duygu ve düşüncelerini çocuklarına nasıl aktaracağını, nasıl dile getireceklerini bilmemekte ve bu konuda kendilerini yeterli hissetmemektedir. Aile bireyleri arasındaki iletişim biçimi ve çocuklarına kullandığı dilin kalitesi; çocukların davranışlarında, kişilik gelişiminde ve sosyal ilişkilerinde büyük önem arz eder. Bu nedenle ebeveynlerin iletişim becerilerini arttırmak amaçlı yapılacak olan aile eğitim etkinliklerine katılan ebeveynlerin aldığı eğitim sonucunda çocuğuyla iletişimde olumlu yönde gelişim göstermesi (Güzel, 2006). ‘dört altı yaş grubu çocuğa sahip annelerin aile eğitimine yönelik ihtiyaç duydukları konuların belirlenmesi’ konulu tezi ile benzerlik göstermektedir.

(Güzel, 2006). ‘dört altı yaş grubu çocuğa sahip annelerin aile eğitimine yönelik ihtiyaç duydukları konuların belirlenmesi’ konulu tezinde ailelerin özellikle cinsel eğitim konularında kendilerini yetersiz hissettikleri ortaya konmuştur. Aileler; çocukların bedensel, bilişsel, duygusal, cinsel, kişisel gelişim ve eğitimlerde hazır bulunuşçuluğu bulundurma konusunda yeterli donanıma sahip olmaması ve çocuk yetiştirmede, çocukların kişilik gelişimi önem sırasında geri plana atılıyor olarak düşünülmesi ve ayrıca ülkedeki tabulardan kaynaklı olduğunu dile getirmiştir. Aile eğitim programlarında cinsel eğitim konularının daha fazla işlenmesi durumunda ailelerin bu konudaki eksikliklerinin giderilebileceği düşüncesi bakımından araştırma ile benzerlikler göstermektedir.

Ailelerin çocuk yetiştirmede çocuğa kazandırılacak bir diğer önemli konu ise öz bakım becerileridir. Temel eğitimin kazandırılmasında beslenme, uyku vb. gibi fizyolojik alanlarda aileler çocuklarını kendi kendine yetebilen, yeme-içme, giyinme-soyunma, temizlik, tehlikelerden korunma gibi temel becerileri kazandırmada ailelerin kendini yeterli hissetmesi konusunda (Güzel, 2006). ‘dört altı yaş grubu çocuğa sahip annelerin aile eğitimine yönelik ihtiyaç duydukları konuların belirlenmesi’ araştırma ile benzerlik göstermektedir.

BÖLÜM VI

SONUÇ ve ÖNERİLER

Bu araştırmada yaratıcı drama yöntemi ile okul öncesi öğretmen ve aile eğitimi incelenmiştir.

6.1. Sonuçlar

Araştırma sonuçları genel olarak incelendiğinde, okul öncesi dönem çocuğuna sahip olan aileler ve öğretmenler yapılan ankette çocuk gelişimi konusunda yeterli bilgiye sahip olmadıkları ve bu konularda eğitime ihtiyaç duydukları gözlenmiştir. Anket de sorulan konular baz alınarak yapılan eğitim paketinde ailelerin yaratıcı drama yöntemleriyle yaptıkları etkinliklerde konuların uygulamalı olduğu için daha da kalıcı bir etki sağlamış ve ailelerden olumlu geri dönütler alınmıştır.

Yaratıcı drama yöntemi ile okul öncesi öğretmen eğitimi konulu tez için hazırlanan eğitim çalışmalarında ilk etkinlikten çıkan sonuç; ailelerin kaynaşması ve birbirleriyle iletişime geçmesi için yaratıcı drama yöntemlerine daha çok başvurulması, ısındırıcı etkinliklerin ve güven çalışmalarının daha fazla olması gerekmektedir. Böylece grup üyelerinin birbiriyle olan iletişimi daha da artacaktır.

Yaratıcı drama yöntemi ile okul öncesi öğretmen eğitimi konulu tez için hazırlanan eğitim çalışmalarında ikinci etkinlikten çıkan sonuç; grup üyelerinin iletişim becerilerinin gelişmesi, kendilerini değerlendirmesi, farklı yaş grupları ile iletişim becerilerinin gelişmesinde ve etkili iletişim becerileri kurabilmelerinde yaratıcı drama ile yapılan etkinlikler ile farkındalıklarının arttığı gözlemlenmiştir.

Yaratıcı drama yöntemi ile okul öncesi öğretmen eğitimi konulu tez için hazırlanan eğitim çalışmalarında üçüncü etkinlikten çıkan sonuç; katılımcıların güven kavramından yola çıkarak doğaçlama yapabilmelerinde, kendilerini başkalarının yerine koyabilmelerinde, yaşamda karşılaşılabilecekleri değişik durumlarda ve olumlu disiplin yöntemlerini kazanmalarında yaratıcı drama etkinliklerinin gerekliliğini farkına varmışlardır.

Yaratıcı drama yöntemi ile okul öncesi öğretmen eğitimi konulu tez için hazırlanan eğitim çalışmalarında dördüncü etkinlikten çıkan sonuç; katılımcıların cinsel eğitim konusunda karşılaşılabilecekleri değişik durumlara karşın hazır olma becerilerini geliştirdiği, kendilerini değerlendirmeleri ve iletişim yaratıcı drama çalışmalarındaki önemi farkına varmışlardır.

Yaratıcı drama yöntemi ile okul öncesi öğretmen eğitimi konulu tez için hazırlanan eğitim çalışmalarında beşinci etkinlikten çıkan sonuç ise; grup üyelerinin okul öncesi dönemde temel eğitim kazandırmada yaşayabilecekleri değişik durumlara hazır olma, neden sonuç ilişkisi kurabilme ve çocuklarının gelişim evrelerini göz önünde bulundurarak temel eğitimlerini desteklemesi gerektiğini fark eder.

Yaratıcı drama etkinliklerinde kişi yaparak yaşayarak öğrenir. Böylece etkinliklerin kalıcılığı ve uygulanma sürecinde kolaylık sağlanır. Uygulanan etkinliklerde katılımcıların yaratıcılıklarının doğaçlama yolu ile daha kolay geliştiği, iletişim becerilerinin arttığı, kendilerini fark etmeleri, işbirliği ve güven duygularında artış olduğu gözlemlenmiştir. Yapılan etkinliklerde olaylara farklı bir açıdan bakarak problem çözme becerisi kazanarak karşısındaki kişi ile empati yapabilmektedir. Farklı aile eğitim programlarında yaratıcı drama yöntemi bir seçenek olarak düşünülmeli ve kullanılmalıdır.

6.2. Öneriler

Araştırmacı tarafından hazırlanan yaratıcı drama yöntemi ile okul öncesi öğretmen ve aile eğitimi adı altında hazırlanan eğitim paketi geliştirilerek ilkökul, ortaokul ailelerine ve öğretmenlerine uygulanabilir.

Yöntem olarak yaratıcı drama kullanılarak ortaokul ve lise çağlarındaki çocuklara teknoloji kullanımı, hayır diyebilme, cinsel istismar vb. konuları ele alınarak uygulanabilir.

Tüm öğretmen ve öğretmen adaylarının yaratıcı drama eğitimi öğrenmeleri konusunda teşvik edilmeli ve uygulanacak tüm ders planı klasik eğitim sistemi dışına çıkıp yaratıcı drama etkinlikleri ile eğitim verilmesinin yararları konusunda bilgilendirilmesi ve böylece eğitimin verimliliği ve kalıcılığı artırılabilir.

Okul öncesi dönemden itibaren tüm okullarda ‘Yaratıcı Drama ‘ atölyeleri kurulması zorunlu hale gelmeli ve sadece öğrenci ve öğretmenler değil haftanın belli günleri ailelerin de atölyeye katılmaları zorunlu hale gelip milli eğitim ders programlarında aile eğitim konuları eklenmeli ve atölyede her hafta belirlenen konularda uygulamalar yapılmalıdır.

KAYNAKÇA

- Abacı, O. (2004). Okul Öncesi Dönem Çocuklarında Görsel Sanat Eğitimi: Ankara: Morpa kültür yayınları.
- Ada, E. (2016). Erken çocukluk döneminde yaratıcı drama yönteminin değerler eğitimine olan etkisinin incelenmesi. (Yüksek lisans tezi). Kastamonu Üniversitesi, Kastamonu.
- Adıgüzel , H. Ö. (2006). Yaratıcı Drama Kavramı, Bileşenleri ve Aşamaları. *Çağdaş Drama Derneği Yaratıcı Drama Dergisi*. 1(1), 17-29
- Adıgüzel, Ö. (2013). Eğitimde Yaratıcı Drama. Ankara: Pagem Yayıncılık
- Ağca, Ö. (2012). Normal gelişim gösteren ve dil bozukluğu olan tek dilli çocuklar ile ikidilli çocukların kavram gelişmelerinin karşılaştırılması. (Yüksek lisans tezi). Ankara Üniversitesi, Ankara.
- Akınbay, H. (2014). Okul öncesi dönemde oyunun önemi ve çocukların motor gelişimi üzerine etkileri. (Yüksek lisans tezi). Selçuk Üniversitesi, Konya.
- Akman, B. (2002). Okulöncesi dönemde matematik. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 23, 244-248.
- Akoğuz, A. M. (2016). Okul Öncesi ve İlkokul İçin Yaratıcı Drama Etkinlikleri. İstanbul: Final Kültür Sanat Yayınları.
- Arabacı, N. ve Aksoy, A. B. (2005). Okul öncesi eğitime katılım programının annelerin bilgi düzeylerine etkisi. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 29,18-26.
- Aral, N. Kandır, A. Yasar, M. C. (2000). Okulöncesi Eğitim ve Anasınıfı Programları. Ya-Pa Yayınları, İstanbul.
- Ardınç, A. (2008). Uyarılmış Yoğun Tuvalet Eğitimi Yönteminin Otistik Özellikler Gösteren Çocuklara Tuvalet Becerisi Öğretimde Etkisi. (yüksek lisans tezi). Anadolu Üniversitesi, Eskişehir.

- Arı, K. (2001). Temel psikomotor becerilerin gelişimine farklı eğitim kurumları ve deneklerin özlük niteliklerine bağlı değişkenlerin etkisi. (Yüksek lisans tezi). Selçuk Üniversitesi, Konya.
- Ataman, M. (2013).Yaratıcı yazma için yaratıcı drama. Ankara: Pegem Akademi
- Ay, F. (2015). Aile eğitimi kurslarının yetişkin eğitimi bağlamında etkililiğinin değerlendirilmesi.(Yüksek lisans tezi). Bartın Üniversitesi, Bartın.
- Bakır, A. (2007).Temel eğitimde tiyatro çalışmalarının öğrencilerin kişilik gelişimi (özgüven kazanımı) üzerindeki etkisi. (Yüksek lisans tezi). Beykent Üniversitesi, İstanbul.
- Başaran, İ. E. (1997). Eğitimin psikolojik temelleri. Eğitim Psikolojisi. Ankara: Özkan Matbaacılık.
- Baykal, G.(2011). Dil gelişiminde gecikme gösteren çocukların annelerinin çocuğa yöneltilmiş dil kullanım özelliklerinin incelenmesi. (Yüksek lisans tezi). Ankara Üniversitesi, Ankara.
- Baytar, D. B. (2014). Dil Gelişimi Sorunlarının Ortaya Çıkışında Bakıcının Rolü. (Yüksek Lisans Tezi). Maltepe Üniversitesi, İstanbul.
- Birol Şahbaz, B. (2013). Doğu Anadolu bölgesi'nden derlenen masalların 7-9 yaş çocukların dil gelişimi açısından incelenmesi. (Yüksek lisans tezi). Mersin Üniversitesi, Mersin.
- Bütükozcü Ş., Ç. ve Kılıç, E. (2017). Bilimsel araştırma yöntemleri. Pegem Akademi, Ankara.
- Celep, C. (2007). Eğitim Bilimine Giriş. Ankara: Anı yayıncılık.
- Celep, C. (2007).Eğitim Bilimine Giriş. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Coşkun, A. (2010). Küçük yaşta yoğun spor yapan çocuklarda, bilişsel yapının ve motor gelişiminin insan çizim ve motor gelişim testleriyle araştırılması. (Yüksel lisans tezi). Marmara Üniversitesi, İstanbul.
- Çakır, İ, A. (2011). Okul Öncesinde Yaratıcı Drama. Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi.

- Çat Şahin, A. (2009). Okul öncesi eğitim kurumuna devam eden 5-6 yaş grubu çocukların dil gelişimi ile annelerin okuma ilgi ve alışkanlıkları arasındaki ilişkinin çeşitli değişkenler açısından incelenmesi. (Yüksek lisans tezi). Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Bolu.
- Çelik, Ö. (2006). Disiplinler arası yaklaşımla değerler öğretiminde yaratıcı drama yönteminin kullanılması. (yüksek lisans tezi). Gazi Üniversitesi
- Çerci, G. (2013). Zihinsel engelli çocuğu olan ailelerin çocuklarının cinsel gelişim ve eğitimine yönelik bilgi düzeyleri ve tutumlarının incelenmesi. (Yüksek lisans tezi). Dokuz Eylül Üniversitesi, İzmir.
- Çetinel, G. (2016). Okul öncesi dönem çocuğuna sahip annelerin çocuk yetiştirme tutumu ile çocuğun dinleme becerisi arasındaki ilişkinin incelenmesi (Yüksek lisans tezi). Çağ Üniversitesi. Mersin.
- Demir, E. (2011). Aile eğitim programlarında eğitimcilerin ve annelerin kültürel çeşitliliğe ilişkin görüşleri.(Yüksek lisans tezi). Gazi Üniversitesi, Ankara.
- Demir. G. (2013).Bir eğitim yöntemi olarak yaratıcı drama ve John Somers yaklaşımı. (yüksek lisans tezi). Dokuz Eylül Üniversitesi. İzmir.
- Demircioğlu, H.(2012). Altı yaşında çocuğu olan annelere uygulanan aile eğitimi programının aile işlevleri ve anne baba tutumları ile çocuğun gelişimi üzerindeki etkisinin incelenmesi.(Doktora tezi). Gazi Üniversitesi,Ankara.
- Demirkan B.B. (2014). Dil gelişim sorunlarının ortaya çıkışında bakıcının rolü.(Yüksek lisans tezi). Maltepe Üniversitesi,
- Deniz, E. (2017). Erken çocukluk döneminde gelişim. Ankara: Pegem Akademi.
- Deniz, Ü.(1997).Annelerin tuvalet eğitimine ilişkin bilgi ve uygulaması. (bilim uz. tezi). Hacettepe Üniversitesi.Ankara.
- Eker, A. (2014). Okul öncesi eğitim kurumları yöneticilerinin eğitimde yaratıcı drama etkinliklerine ilişkin tutumlarının incelenmesi. (İstanbul il örneği). Yedi Tepe Üniversitesi, İstanbul.

- Ersan, C. (2013). Baba dil destek programının çocukların dil gelişimine etkisi. (Yüksek lisans tezi). Pamukkale Üniversitesi, Denizli.
- Erşahin Şafak, N. (2016). Okul öncesi dönemdeki Çocukların mizaç özellikleri, alıcı dil ve dikkat becerileri arasındaki ilişkinin incelenmesi. (Yüksek lisans tez). Beykent Üniversitesi, İstanbul.
- Gödelek, E. (1982). Psiko-motor Becerilerin ölçülmesinde kullanılan omega testi, sinüzoid testi, ayna testi ve işaret çizimi testlerinin karşılaştırmasına ilişkin bir araştırma. Ankara.
- Göğebakan, Ş. (2011). Çocuğun okul öncesi eğitim kurumuna gönderen (6yas) annelerin okul öncesi eğitime ilişkin görüşlerinin bazı demografik özelliklere göre incelenmesi. (yüksek lisans tezi). İnönü Üniversitesi, Malatya.
- Gültekin, D. (2014). Yaratıcı Drama Eğitiminin 60-72 Aylık Çocukların Sosyal-Duygusal Gelişimine Etkisi (Malatya İl Örneği), (Yüksek Lisans Tezi). İnönü Üniversitesi. Malatya.
- Gürbüz S. ve Şahin F. (2017). Sosyal bilimlerde Araştırma yöntemleri. Seçkin, Ankara.
- Güzel, Ş. (2006). Dört altı yaş gurubu çocuğa sahip annelerin aile eğitimine yönelik ihtiyaç duydukları konuların belirlenmesi. (Yüksek lisans tezi). Gazi Üniversitesi, Ankara.
- Karadağ, N. F. (2012). Yetişkinlerin Katıldıkları Hizmet İçi Eğitimlerinde Kullanılan Yaratıcı Drama Yöntemi Hakkındaki Görüşmeleri. (Yüksek Lisans Tezi). Ankara Üniversitesi, Ankara.
- Karaoğlu, H. (2016). Okul öncesi dönem çocukların gelişim özellikleri ve sosyal beceri düzeyleri. (yüksek lisans tezi). Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi. Burdur.
- Kaya, Ö. M. (2002). Okul öncesi eğitim kurumlarında uygulanan programlara ailelerin ilgi ve katılımları ile okul öncesi eğitim kurumlarının aile

eğitimine katkısı konusunda anne-baba görüşleri. (Yüksek lisans tezi). Eski Şehir Anadolu Üniversitesi, Eskişehir.

Kent, S. (2007). 14-18 yaş arası çocuklarda kişilik gelişiminin değerlendirilmesi ve ruhsal belirtilerin saptanması. (Tezsiz yüksek lisans projesi). Ankara Üniversitesi, Ankara.

Kulaksızıoğlu, A. (2009). Ergenlik Psikolojisi. İstanbul; Remzi Kitabevi.

Küçükkaragöz, H. (2003). Bilişsel Gelişim ve Dil Gelişimi. Gelişim ve ğrenme Psikolojisi. Edt: Binnur Yeşilyaprak. Ankara: Pegem A Yayıncılık.

Muslugme, E. (2016). Dil gelişimini destekleyici ebeveyn eğitim programının sosyo ekonomik düzeyi düşük ailelerin çocuklarının dil gelişimine etkisi. (Yüksek lisans tezi). Pamukkale Üniversitesi, Denizli.

Oğuzkan, Ő., Oral G. (1992). Okul ncesi Eğitimi, Oğul Matbaacılık, İstanbul.

Oktay, A. (1999). Yaşamanın Sihirli Yılları: Okul ncesi Dönem, EPSILON Yayınları, İstanbul.

Oktay, A. (2004). Yaşamanın Sihirli Yılları İstanbul: Epsilon Yayıncılık.

Oral, G. (2003). Yine Yazı Yazıyoruz. Ankara: Pegem A Yayıncılık.

Orta, Z. A. (2009). Etkili İletişim Sürecinde Kişiler Arası İletişim Becerileri ve Yaratıcı Drama Uygulama rneği , (Yüksek Lisans Tezi). İstanbul Üniversitesi. İstanbul.

Özbay, Y.(2009). Eğitim Psikolojisi-Bilişsel Gelişim. Ankara: Pegem Akademi. 2. Baskı.

zmert, E., (2005). Erken ocukluk Gelişiminin Desteklenmesi-I. *ocuk Sağlığı ve Hastalıkları Dergisi*, 48 :179-195.

San, İ. (1985). Sanat ve yaratıcılık olarak tiyatro.

San, İ. (1996). Yaratıcılığı Geliştiren Bir Yöntem ve Yaratıcı Birey Yetiştiren Bir disiplin: *Eğitimde Yaratıcı Drama Yeni Türkiye Dergisi*, 7.

San, İ. (2017). ocuk ve Sanat. İstanbul; Yeni İnsan.

- Sönmez, V. (2008). Öğretim İlke ve Yöntemleri. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Sönmez, V. (2008). Öğretim İlke ve Yöntemleri. Ankara :Anı Yayıncılık
- Şeker, H., Gençdoğan, B. (2006). Psikolojide ve Eğitimde Ölçme Aracı Geliştirme, Nobel Yayın Dağıtım, Ankara.
- Ulusoy, A. (2008). Eğitim Psikolojisi. Ankara: Anı yayıncılık
- Uysal, H. (2010). Ahlak gelişimi ve din. (yüksek lisans tezi). Selçuk Üniversitesi, Konya.
- Yalçın, V. (2016). Okul öncesi dönem çocukların okula uyum süreci ile ebeveynlerin çocuk yetiştirme tutumları arasındaki ilişki. (Yüksek lisans tezi). Eskişehir Anadolu Üniversitesi, Eskişehir.
- Yavuzer, H. (1993). Resimleriyle Çocuğu Tanıma, İstanbul.
- Yavuzer, H. (2003). Bedensel, Zihinsel ve Sosyal Gelişimiyle Çocuğunuzun ilk Altı Yılı. İstanbul: Remzi Kitapevi.
- Yeşilyurt, Z. C. (2011). Çocukları Anaokuluna Devam Eden Ebeveynlerin Okul Öncesi Eğitim Kurumlarından Beklentileri ve Kurumların bu beklentileri karşılama durumları. (Yüksek Lisans Tezi) . Pamukkale Üniversitesi, Denizli.
- Yıldız, A.M. (2016). Çocukların görüşlerine göre çocuk yetiştirmede yapılan yanlışlıklar. (Yüksek lisans tezi). Necmettin Erbakan Üniversitesi, Konya.
- Yörük Tomar, G. (2007). Göç alan semelerde yaşayan ailelerin çocuklarının eğitimine ilişkin görüşlerin değerlendirilmesi. (yüksek lisans tezi). Dokuz Eylül Üniversitesi, İzmir.

EKLER

Ek I. KKTC Milli Eğitim ve Kültür Bakanlığı İlköğretim Dairesi Müdürlüğü İzin Belgesi

Ek II. Aydınlatılmış Onam Formu

Ek III. Eğitim Etkinlik Paketi Hazırlık Öncesi Anket Örneği

Ek IV. Eğitim Etkinlik Paketi Değerlendirme Formu

Ek. V. Eğitim Sonrası Katılım Belgelerini Alan Aileler

Ek. VI. Ailelerin 5. Etkinlik Temel Eğitim Kazandırma Eğitiminde Uyku Eğitimi Doğaçlama Çalışması

EK. VII. Katılımcılar3. Çocuk Yetiştirmede Olumlu Disiplin Yöntemi Etkinliğine Olumsuz Disiplin Fotoğrafları Gibi Fotoğraf oluştururlarken

Ek. VIII. Katılımcılar 3. Çocuk Yetiştirmede Olumlu Disiplin Yöntemi Etkinliğinde Heykel tıraşlar killerine şekil verirken

Ek. IX. Katılımcılar 2. Okul Öncesi Dönemde Çocukla İletişim Konulu Etkinlikte canlandırma yaparken

Ek. X. Katılımcılar 2. Okul Öncesi Dönemde Cinsel Eğitim Etkinliğinde Isınma Çalışması Yaparken

EK. XI. ÖZGEÇMİŞ

Ek I. KKTC Milli Eğitim ve Kültür Bakanlığı İlköğretim Dairesi Müdürlüğü İzin Belgesi

KUZAY KIBRIS TÜRK CUMHURİYETİ
MİLLİ EĞİTİM VE KÜLTÜR BAKANLIĞI
İLKÖĞRETİM DAİRESİ MÜDÜRLÜĞÜ

Sayı : İÖD.0.00-006-18-E.1725

9 Mayıs 2018

Konu : Anket çalışma izni hk.

Sayın Ceren ÇELİK

Müdürlüğümüze bağlı Gazimağusa Bölgesi okullarındaki Anasınıf, 4yaş bünyesinde bulunan çocukların ailelerine uygulamak istediğiniz "*Yaratıcı Drama Yöntemi İle Okul Öncesi Öğretmen Ve Aile Eğitimi*" konulu tez çalışması, Talim ve Terbiye Dairesi Müdürlüğü tarafından incelenmiş gizlilik ve gönüllülük ilkelerine riayet edilerek uygulanması uygun görülmüştür.

Çalışma uygulamadan önce okul müdürlükleri ile temas kurulması ve tamamlandıktan sonra da sonuçların Talim ve Terbiye Dairesi Müdürlüğü'ne iletilmesinin yasa gereği olduğunu bildirir, gereğini saygı ile rica ederim.

 e-imzalıdır

İlkşen VAROĞLU ATİK
Müdür

Not: 93/2007 sayılı Elektronik İmza Yasası'nın 6.maddesi gereği bu belge elektronik imza ile imzalanmıştır.

Event Doğrulama Kodu : OGMGALIODVWJXDOSAUG Esvak Takip Adresi: <http://ogm.gov.tr>
Şhi. Mehmet Hasan Tuna Sokak. No.5 Yenışehir 99010 LEFKOŞA
Tel: 2286893
Faks: 2287158

Bilgi için: Funda BİSTAN
Sekreter

Ek II. Aydınlatılmış Onam Form Örneği

Onam Bilgi Formu

Değerli Katılımcı,

Lütfen birkaç dakikanızı ayırarak dikkatlice bilgileri okuyunuz ve araştırmaya katılmaya karar veriniz. Anlamadığınız herhangi bir soru olursa çekinmeden araştırmayı uygulayan kişiye sorunuz.

Bu çalışma Yakın Doğu Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi Ana Bilim Dalı Eğitimde Yaratıcı Drama Bilim Dalı Yüksek Lisan Öğrencisi Ceren Çelik, Prof. Dr. Ayşe Çakır İlhan ve Yrd. Doç. Dr. Emine Kıvanç Öztuğ denetiminde gerçekleştirilmektedir. Bu araştırmanın amacı; okul öncesi eğitim dönemindeki (48-72 ay) çocukların ailelerinin çocuk gelişimi konusundaki eğitim ihtiyaçlarını saptamak ve bu konuda yaratıcı drama yöntemlerinin kullanıldığı bir hizmet içi eğitim etkinlik paketi hazırlanarak uygulanacaktır.

Çalışmaya katılmak yaklaşık 10 saatinizi alacaktır. Çalışmaya katılmakta gönüllülük esastır. Ayrıca istediğiniz bir anda neden belirtmeksizin çalışmadan çekilebilirsiniz ve bu durumda yanıtlarınız çalışma kapsamına alınmaz.

Forumlarda dolduracağınız yanıtlar tamamen gizlilik ilkesine bağlı kalarak kullanılacaktır. Veri analizleri toplu yapılacak ve hiçbir şekilde isminiz kullanılmayacaktır. Tüm bilgiler 6 yıl boyunca Y.D.Ü Güzel Sanatlar Eğitimi Eğitimde Yaratıcı Drama Bölümü tarafından saklanacaktır. Ayrıca araştırmacı yukarıda belirtilen şartlarda bulguları yayın yapma hakkına sahip olacaktır.

Lütfen aşağıdaki gönüllü onam formunu doldurunuz.

Araştırmanın adı: Yaratıcı Drama Yöntemi İle Okul Öncesi Öğretmen Ve Aile Eğitimi (Mağusa Örneği)

Araştırmacı İsimleri:

Ceren Çelik cerencelik276@gmail.com 05338343575

Prof. Dr. Ayşe Çakır İlhan aysecakirilhan@gmail.com

Yrd. Doç. Dr. Emine Kıvanç Öztuğ emine.kivancoztug@neu.edu.tr

1. Bu çalışmanın onam formunu okuduğumu ve anladığımı onaylıyorum
( )
2. Katılımın gönüllü olduğunu, araştırma ile ilgili soru sorabileceğimi ve istediğim anda hiçbir gerekçe göstermeden araştırmadan çekilebileceğimi anlıyorum ( )
3. Bu çalışmanın bir parçası olmak istemiyorum ( )

Katılımcı İsmi:

Tarih:

İmza:

Yapılan araştırmanın etik tutumuyla ilgili herhangi bir sorun yaşadıysanız Yakın Doğu Üniveristesi Etik Komitesi ile iletişime geçebilirsiniz

(baek.neu.edu.tr)

Ek III. Eğitim Etkinlik Paketi Hazırlık Öncesi Anket Örneği**Değerli Veli;**

Bu anket Yakın Doğu Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı, Eğitimde Yaratıcı Drama Yüksek Lisans Programında 'Yaratıcı Drama Yöntemi ile Okul Öncesi Öğretmen ve Aile Eğitimi Konulu' yüksek lisans tezi için hazırlanacak eğitim çalışmasına ön bilgi toplamak amacıyla hazırlanmıştır. Sorulara objektif ve samimi cevaplar vermeniz çalışma için önem taşımaktadır. Lütfen soruları tam olarak okuduktan sonra kendinize en uygun olan cevabı işaretleyiniz.

Katkılarınız için şimdiden teşekkür ederim.

Ceren ÇELİK

Enstitüsü Yakın Doğu Üniversitesi Eğitim Bilimleri

Güzel Sanatlar Eğitimi Ana Bilim
Dalı

Eğitimde Yaratıcı Drama Bilim Dalı

İletişim :

Cerencelik276@gmail.com

SORULAR

	TAMAMEN KATILYORUM	KATILYORUM	AZ KATILYORUM	KATILMIYORUM
Çocuğumla İletişimde Zorluklar Yaşıyorum.				
Çocuk Yetiştirmede Olumlu Disiplin Yöntemleri Hakkında Yeterli Bilgiye Sahip Değilim.				
Okul Öncesi Dönemde Cinsel Eğitim Konusunda Yeterli Bilgiye Sahip Değilim.				
Okul Öncesi Dönemde Temel Eğitimin Kazandırılmasında (Tuvalet / Uyku / Yemek Vb.) Yeterli Bilgiye Sahibim.				

1. Sizlere uygulanacak etkinlikte yukarıdaki tabloda belirtilen konulardan ilgili hangilerinin daha çok vurgulanmasını istersiniz?

2. Sizlere uygulanacak etkinlikte yukarıdaki tabloda belirtilen konulardan dışında başka hangi konuların yer almasını gerektiğini düşünüyorsunuz?

Ek IV. Eğitim Etkinlik Paketi Değerlendirme Formu

1.ETKİNLİĞİ DEĞERLENDİRME FORMU

Bu form Yakın Doğu Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı, Eğitimde Yaratıcı Drama Yüksek Lisans Anabilim Dalında‘Yaratıcı Drama Yöntemi ile Okul Öncesi Öğretmen ve Aile Eğitimi Konulu’ tez için hazırlanan eğitim çalışmalarını değerlendirmek amacıyla hazırlanmıştır. Sorulara objektif ve samimi cevaplar vermeniz çalışma için önem taşımaktadır.

Katkılarınız için teşekkür ederim.

Ceren ÇELİK

Yakın Doğu Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü

Güzel Sanatlar Eğitimi Ana Bilim Dalı

Eğitimde Yaratıcı Drama Bilim Dalı

İletişim : Cerencelik276@gmail.com

Değerlendirme Sorusu:

Bugün yaşadıklarınızdan ve yaptıklarınızdan yola çıkarak buraya gelmeden önce düşündüklerinizi ve bu oturum gerçekleştikten sonra oluşan düşüncenizi ‘ düşündüm / yaptım /hissettim / olsaydı ‘ cümlelerini kurarak belirtiniz.

2.ETKİNLİĞİ DEĞERLENDİRME FORMU

Bu form Yakın Doğu Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı, Eğitimde Yaratıcı Drama Yüksek Lisans Programında ‘Yaratıcı Drama Yöntemi ile Okul Öncesi Öğretmen ve Aile Eğitimi Konulu’ tez için hazırlanan eğitim çalışmalarını değerlendirmek amacıyla hazırlanmıştır. Sorulara objektif ve samimi cevaplar vermeniz çalışma için önem taşımaktadır.

Katkılarınız için teşekkür ederim.

Ceren ÇELİK

Yakın Doğu Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü

Güzel Sanatlar Eğitimi Ana Bilim Dalı

Eğitimde Yaratıcı Drama Bilim Dalı

İletişim : Cerencelik276@gmail.com

Değerlendirme Sorusu:

Çocuğunuzla iletişim kurabilme konusunda yeni öğrendiğiniz/edindiğiniz bilgileri yazınız.

3.ETKİNLİĞİ DEĞERLENDİRME FORMU

Bu form Yakın Doğu Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı, Eğitimde Yaratıcı Drama Yüksek Lisans Programında ‘Yaratıcı Drama Yöntemi ile Okul Öncesi Öğretmen ve Aile Eğitimi Konulu’ tez için hazırlanan eğitim çalışmalarını değerlendirmek amacıyla hazırlanmıştır. Sorulara objektif ve samimi cevaplar vermeniz çalışma için önem taşımaktadır.

Katkılarınız için teşekkür ederim.

Ceren ÇELİK

Yakın Doğu Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü

Güzel Sanatlar Eğitimi Ana Bilim Dalı

Eğitimde Yaratıcı Drama Bilim Dalı

İletişim : Cerencelik276@gmail.com

Değerlendirme Sorusu:

Çocuk yetiştirmede olumlu disiplin yöntemleri hakkında yeni öğrendiğiniz/edindiğiniz bilgileri yazınız.

4. ETKİNLİĞİ DEĞERLENDİRME FORMU

Bu form Yakın Doğu Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı, Eğitimde Yaratıcı Drama Yüksek Lisans Programında ‘Yaratıcı Drama Yöntemi ile Okul Öncesi Öğretmen ve Aile Eğitimi Konulu’ tez için hazırlanan eğitim çalışmalarını değerlendirmek amacıyla hazırlanmıştır. Sorulara objektif ve samimi cevaplar vermeniz çalışma için önem taşımaktadır.

Katkılarınız için teşekkür ederim.

Ceren ÇELİK

Yakın Doğu Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü

Güzel Sanatlar Eğitimi Ana Bilim Dalı

Eğitimde Yaratıcı Drama Bilim Dalı

İletişim : Cerencelik276@gmail.com

Değerlendirme Sorusu:

Çocuğunuzun cinsel eğitim konusunda yeni öğrendiğiniz/edindiğiniz bilgileri yazınız.

5.ETKİNLİĞİ DEĞERLENDİRME FORMU

Bu form Yakın Doğu Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı, Eğitimde Yaratıcı Drama Yüksek Lisans Programında ‘Yaratıcı Drama Yöntemi ile Okul Öncesi Öğretmen ve Aile Eğitimi Konulu’ tez için hazırlanan eğitim çalışmalarını değerlendirmek amacıyla hazırlanmıştır. Sorulara objektif ve samimi cevaplar vermeniz çalışma için önem taşımaktadır.

Katkılarınız için teşekkür ederim.

Ceren ÇELİK

Yakın Doğu Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü

Güzel Sanatlar Eğitimi Ana Bilim Dalı

Eğitimde Yaratıcı Drama Bilim Dalı

İletişim : Cerencelik276@gmail.com

Değerlendirme Sorusu:

Çocuğunuzun temel eğitimin (tuvalet / uyku / beslenme vb.) yeni öğrendiğiniz/edindiğiniz bilgileri yazınız.

Ek. V. Eğitim Sonrası Katılım Belgelerini Alan Aileler**Ek.VI. Ailelerin 5. Etkinlik Temel Eğitim Kazandırma Eğitiminde Uyku Eğitimi Doğaçlama Çalışması**

Ek.VII. Katılımcılar3. Çocuk Yetiştirmede Olumlu Disiplin Yöntemi Etkinliğine Olumsuz Disiplin Fotoğrafları Gibi Fotoğraf oluştururlarken

Ek.VIII. Katılımcılar 3. Çocuk Yetiştirmede Olumlu Disiplin Yöntemi Etkinliğinde Heykel tıraşlar kilerine şekil verirken

Ek.IX. Katılımcılar 2. Okul Öncesi Dönemde Çocukla İletişim Konulu Etkinlikte canlandırma yaparken

Ek. X.Katılımcılar 2. Okul Öncesi Dönemde Cinsel Eğitim Etkinliğinde Isınma Çalışması Yaparken

Ek. XI. ÖZGEÇMİŞ

Ceren ÇELİK

MAĞUSA

Tel: 05338343575

Email: cerencelik276@gmail.com

Kişisel Bilgiler

Uyruğu: KKTC

Kimlik no: 249488

Doğum yeri: LEFKOŞA

Doğum tarihi: 04.09.1989

Medeni durumu: BEKAR

Yabancı Diller

2008 DAÜ HAZIRLIK Elementary seviyesi

Bilgisayar

Microsoft Office Programları

Lisans Bilgileri

YDÜ-OKUL ÖNCESİ ÖĞRETMENLİĞİ BÖLÜMÜ / Lefkoşa Şubat 2012

Lise Bilgileri

Polat Paşa Lisesi / Gazimağusa 2007

İş Bilgileri

1.Çalışılan Yer : Minik Dahiler Eğitim Merkezi	
Ünvanı: Stajer öğretmen	
Şehir: Lefkoşa	Çalışma Şekli:staj
2.Çalışılan Yer: Öğreti Anaokulu	
Ünvanı: Stajer öğretmen	
Şehir: Lefkoşa	Çalışma Şekli:staj
3.Çalışılan Yer: Harikalar Diyarı	
Ünvanı: Stajer öğretmen	
Şehir: Lefkoşa	Çalışma Şekli: staj

4.Çalışılan Yer: Uruba Giyim	
Ünvanı: Satış Elemanı	
Şehir: Vadili-Magosa	Çalışma Şekli: Part time
5.Çalışılan Yer: Altın Çocuklar Eğitim Merkezi	
Ünvanı: Öğretmen	
Şehir: Vadili-Magosa	Çalışma Şekli: Full time
6.Çalışılan Yer: Prescon Hazır Beton	
Ünvanı: Ön Muhasebe	
Şehir: Gazimağusa	Çalışma Şekli: Full time
7.Çalışılan Yer: Kaya Artemis	
Ünvanı: Mini clup öğretmen	Çalışma Şekli: part time
Şehir: Bafra-Karpaz	
8. Çalışılan Yer: Sevgi Yumağı Kreşi	
Ünvanı: Müdür	
Şehir: Vadili-Magosa	Çalışma Şekli: Full time
9. Çalışılan Yer: Kale Boya	
Ünvanı: Ön Muhasebe	Çalışma Şekli: full time
10. Çalışılan Yer: Ermetaş LTD.	
Ünvanı: Satış Temsilcisi	Çalışma Şekli: Full time

Katılım Belgesi Sertifika

1. EĞİTİM ÖĞRETİM SÜRECİNDE İLETİŞİM (30NİSAN-3MAYIS 2009)
2. YENİ TEKNOLOJİLERİ KULLANMA YÖNTEMLERİ (30 NİSAN-3MAYIS2009)
3. ÇOCUKLARLA İLETİŞİM (30NİSAN – 3 MAYIS 2009)
4. SINAV KAYGISI VE BAŞA ÇIKMA YÖNTEMLERİ (30NİSAN-3 MAYIS)

5. DİKKAT EKSİKLİĞİ VE HİPERAKTİVİTE (30 NİSAN-3 MAYIS)
6. BÜYÜKKONUK BELEDİYESİ 6. GELENEKSEL EKOĞÜN(HALK DANSLARI18.10.2009)
7. 2. LEFKOŞA MARATONU (11.10.2009)
8. ÖZEL EĞİTİM (27 MART 2010)
9. DİL TERAPİSİ PROBLEM TEŞHİS VE ALIŞTIRMALAR (27 MART 2010)
10. SOS ÇOCUK KÖYÜ DERNEĞİ (25 NİSAN 2010)
11. OKUL ÖNCESİ ORFF ÇALIŞTAYI (13-14 NİSAN 2010)
12. TC. GENÇLİK HİZMETLERİ DAİRESİ (28.GENÇLİK HAFTASI ORGANİZASYONU 15-21MAYIS 2010)
13. 1. GÜNALTAY DURMUŞ EĞİTİM KAMPI (4-6 ŞUBAT 2010)(YARDIMCI LİDER)
14. EĞİTİMDEN SAHNEYE TİYATRO GÖSTERİSİ (3 HAZİRAN 2010)
15. EĞİTİMDE İLETİŞİM UYGULAMALARI (29 MAYIS 2010)
16. 1. GENÇSİN FESTİVALİ (7-14 MAYIS 2010)(LATİN DANS, DRAMA EĞİTİMİ)
17. 1. 23 NİSAN ÇOCUK ŞENLİĞİ (23 NİSAN 2011)
18. 2. GÜNALTAY DURMUŞ EĞİTİM KAMPI (4-6 ŞUBAT 2011)
19. ÖĞRETMENLİK MESLEK GELİŞİMİ (28 MAYIS 2011)
20. YAŞAM BOYU ÖĞRENME (22 NİSAN 2011)
21. KIBRIS TARİHİNDE OSMANLI VE EĞİTİM (23 NİSAN 2011)
22. 4. GENÇLİK KURULTAYI (22-25 MART 2011)
23. ULUSLARARASI HALK DANSLARI YARIŞMASI(3 TEMMUZ 2011)
24. ÖĞRETİ ANAOKULU 23 NİSAN ŞÖLENİ (11 NİSAN 2011)
25. EĞİTİM YÖNETİMİNDE VİZYON VE MİSYON (2 NİSAN 2011)
26. EĞİTİM YÖNETİMİNDE TEMEL ESASLAR (8 NİSAN 2011)
27. OKUL ÖNCESİNDE UYUM (13 MAYIS 2011)
28. TÜRKÇENİN ANLATIM GÜCÜ VE ZENGİNLİĞİ (6 MAYIS 2011)
29. YARATICI DÜŞÜNCE SÜREÇLERİNİN GELİŞTİRİLMESİ (7 MAYIS 2011)
30. EĞİTİMDE KALİTE-YÖNETİM 30 NİSAN 2011)
31. OKUL ÖNCESİ DÖNEMDE OKUMA YAZMA (29 NİSAN 2011)
32. DRAMA VE YARATICILIK (2NİSAN 2011)
33. KİŞİLERARASI İLETİŞİM (28 MART 2011)
34. ÇATIŞMA ÇÖZÜMLEME (30 MART 2011)
35. ERKEN GELİŞİM DÖNEMİNDE AİLE EĞİTİMLERİ (11 NİSAN 2011)
36. ÖĞRETMEN-ÖĞRENCİ İLETİŞİMİ-EĞİTİM YÖNETİMİ (15 NİSAN 2011)
37. 200 YILDIZ DOĞUYOR PROJESİ (30 KASIM 2011)
38. 2. GENÇSİN FESTİVALİ (7-14 MAYIS 2011)
39. EĞLENCELİ OKUMA YAZMA ETKİNLİKLERİ (15-17 MAYIS 2012)
40. BOLOGNA SÜRECİ VE PROGRAM YETERLİLİKLERİ, AVRUPA KREDİ TRANSFER SİSTEMİ İLE İKİŞKİLENDİRİLMESİ(15-17 MAYIS 2012)
41. OKULDA ETİK DAVRANIŞIN KAZANIMI(15-17 MAYIS 2012)
42. ETKİNLİKLERE DAYALI TEMEL VE BÜTÜNLEŞTİRİLMİŞ BİLİMSEL SÜREÇ BECERİLERİNİN KAZANDIRILMASI(15-17 MAYIS2012)
43. BEYAZ ŞENLİK ÇALIŞTAYI (15-17 MAYIS 2012)
44. MASKE-KUKLA ÇALIŞTAYI (16-20 ARALIK 2013)
45. OKUL ÖNCESİ EĞİTİMDE ALTERNATİF YAKLAŞIMLAR(28 HAZİRAN 2014)

46. OKUL ÖNCESİ DÖNEMDE ÇOCUKLARIN BİZE OYNADIĞI OYUNLAR.(20 HAZİRAN 2015)
47. CİNSEL EĞİTİM VE CİNSEK KİMLİK GELİŞİMİ(16 OCAK 2015)
48. GİRNE BEŞPARMAK LIONS KULÜBÜ (21.11.2015)
49. LEFKOŞA TÜRK LİSESİ YARARINA TİYATRO(EKİM 2015)
50. SOS ÇOCUK KÖYÜ YARARINA TİYATRO(KASIM 2015)
51. SHAMBALLA ÇOK BOYUTLU ŞİFA ŞİSTEMİ 1. SEVİYE (9.8.2016)
52. MÜZİK VE HAREKET KONSERANS(6.05.2016)
53. KEMAL SARAÇOĞLU LÖSEMİLİ ÇOCUKLAR VE KANSERLE SAVAŞ VAKFI(24.02.2018)
54. 2.ULUSLARARASI YARATICI DRAMA SEMPOZYUMU (8-10.31.2017)